

Uj célkitűzést!

A Népszövetség „elintézte” a Csiki Magánjavak ügyében beadott kisebbségi panaszt. A jogi formák követelése szerint talán még nem véglegesen, de a mi részünkre, — ez az eddigi tapasztalatok után leszűrt legkeserűbb meggyőződésünk, — véglegesen. A tanácsülésen elfogadott előadói javaslat szerint még kiküldenek egy jogi bizottságot, hogy az véleményt adjon. Cinikus megokolása van ennek a tipikus népszövetségi megoldásnak: nem akarják huzni az időt azal, hogy a hágai döntőbírósg véleményét kérjék ki. A Népszövetség keserves évek sok huzavonája után sietni akar és sietségében — a kiküldött jogi bizottság véleményének a meghallgatása nélkül és a hágai döntőbírósg mellőzésevel — már ki is mondotta, hogy a „tulajdonjog feletti döntés, nézete szerint a román bíróság elé tartozik.”

Jogi terminológiával élve, ez prejucikálást jelent. Előre a jogi bizottság szája rája azt a határozatot, amit a hatalom birtokosai, a népszövetségi „Filharmonikus Társaság” szolista, békédalt áriázó primadonnái, látni szeretnének.

Ideje ezt már tudomásul venni. Ideje a magunk jólfelfogott érdekében is. Kár az idővesztésért, kár a szorongással járó energiapocséklásért. És kár a hiu reményekért is, amikről nem tudunk már leszokni s amire mindig építeni akarunk. Kár volna ezért a cikkért is, ha csak arról akarna beszélni.

Fordítsuk el a váltót!

Nincs okunk titkolni s még kevesebb okunk van szégyelleni azt, hogy a törvénytelenül elkobzott Csiki Magánjavak egyik erős pillére volt a székelyföldi kulturának. Iskolákat épített, tartott fenn és táplált, székely tanulókat küldött külföldi egyetemekre. Gazdasági alátámasztása volt annak a kultúrvágnak, amely Körösi Csoma Sándorok és Orbán Balázsokat forrasított ki magából. Jótékony hatása erőt adott a Székelyföld területén kívül eső magyar tömegeknek is. A Csiki Magánjavak erőteljesen felbuzgó forrása volt a székelyföldi kulturának.

Annak a székelyföldi kulturának, aminek a békeszerződés 11-ik pontja autonómiát ígért.

Kulturális előrehaladás nincs gazdasági alátámasztás nélkül. Kulturális önkormányzat nincs gazdasági önkormányzat nélkül. Minden vagyon, ami fölött a székelység rendelkezik, a kulturális önkormányzat alapjellérévé válhatik abban a pillanatban, mikor erőteljes és összefogó szervezet indítja el a kívánt irányban. A gazdasági önkormányzatot nem az államhatalmak adják, hanem a nép beszerzettsége és tudatos összedolgozása. Ha ez megvan, abban a pillanatban megvan minden előfeltétele annak a kulturális autonómiának is, aminek elismerésére és törvényes beiktatására a békeszerződések kötelezik Romániát. Mindkét célkitűzés előfeltételezi a másikat. És vonzza, követeli és szinte önmagától alakítja ki a másikat. És minden népnek, de különösen a népkisebbségi sorban élő népeknek ez az egymással szoros összefüggésben álló két tényező határozza meg jövőendő előrehaladását, életlehetőségét és megmaradását.

El kell váltani a váltót. Nem szabad többé minden reményét a külföldi fórumokhoz benyújtott panaszokhoz mellékelként odagombostúzni. Itthon kell megkezdeni a munkát és zászlóra kell tűzni végre a székely autonómiát, amely eddig tabu volt, most azonban Balogh Arthur dr. is azt írja, hogy: „...a meddő tanakodásnak igazán nem lehet több helye és az önkormányzat megvalósítását sürgető elhatározásnak itt a legfőbb ideje. Már az eddigi halogatás is súlyos kisebbségi kárt jelent...”

A Csik Magánjavak hatalmas erőforrását már eldugasztolta tőlünk a hatalom. De van még menteni való! Az új célkitűzés e mentenivalók megóvása legyen azal, hogy építsük rá a székely autonómia erős épületét.

Kacsó Sándor.

Elkészült a konverziós javaslat

A liberális párt laklikusan, Averescu nyíltan ellenzi az Argetoianu-téle tervezetet

Bukarest, február 4.

A konverziós törvényjavaslat előkészítésére kiküldött bizottság, amelyben az összes pártok képviseltették magukat, szerdán befejezte munkáját. A törvénytervezet csütörtökön délután szétosztották a kamarában.

Érdekes és jellemző, hogy a nagyfonsosságú javaslat kérdésében az ellenzéki pártok még ma sincsenek tisztában követendő álláspontjukkal. Annyi bizonyos, hogy a nemzeti-parasztpárttól eltekintve nincs egyetlen párt, amely a törvényt előileg öszintén helyeselné. Ugyanakkor azonban nincs egyetlen ellenzéki párt sem, amely nyíltan szembe merne helyezkedni a javaslattal. Ez tulságosan nagy kockázatot jelentene, mert tagadhatatlan, hogy a konverzió, bármilyen formában is valósítsa meg a kormány, rendkívül népszerű a hatalmas paraszttömegek előtt. Egyetlen párt sem meri vállalni azt az ódiumot, amely a javaslat ellenzésével ráháramlana.

Bizonyos, hogy a bankérdekeltségekkel alátámasztott liberális pártnak fáj elsősorban a törvénytervezet, azonban ő sem mert még ezideig mereven szembe fordulni vele. Ellenben a liberális hivatalos lap nyílt állásfoglalásra szólította fel a Néppártot, Averescu marsall pártját. És a marsall lapja nem is tért ki a felszólítás elől. Az Indreptarea legutolsó száma leszögezi, hogy Averescu marsall pártja nincs ellene a konverciónak, hiszen ezt az eszmét Averescu tábornok már 1930 februárjában fölvetette. Más kérdés azonban az, hogy a jelenlegi kormány, helyesebben Argetoianu, hogyan akarja megvalósítani a parasztek hermentesítését.

Az Averescu-párt elképzelése szerint a konverzió csak a törlesztési pénztár után oldható meg. A kormány törvénytervezete demagógia, mert nem tesz egyebet, mint két ellenséges táborra osztja az ország lakosságát az adós és a hitelező szembeállításával. Egyidejűleg tönkre teszi a belföldi hiteléletet is.

Az Indreptarea valószínűleg az egész ellenzék álláspontját szögezi le a be-terjesztés előtt álló törvényjavaslattal szemben. Evileg minden párt helyeselni fogja, a gyakorlati megoldás ellen azonban elkeseredett harcot fognak indítani. Anélkül természetesen, hogy a megoldás helyes formájára rámutatnának.

A konverzió lassankint fejére nőtt a pártoknak és különösen a liberálisoknak egyenesen rémlátomásuk vannak. Attól tartanak, hogy a konverziós törvény életbeléptetése után az ország hitellete rendkívül súlyos helyzetbe kerül. Az aggodalmaskodókkal szemben Argetoianu ma megnyugtató kijelentést tesz, amennyiben bejelenti, hogy ezt a veszélyt két ellenintézkedéssel igyekezik majd kivédeni. Az egyik az volna, hogy a kormány 4-5 milliárdos belföldi kölcsönt venne fel, amelyet a hitelezők kapnának a konvertált adósságok törlesztésének első részlete fejében. A másik intézkedés a banknál levő betétek fokozottabb garantálása volna.

Háboru ez, minden szörnyűségével együtt

A JAPÁNOKAT NEM LEHET DEMARSOKKAL MEGÁLLITANI

A japán csapatok az amerikaiak tiltakozása ellenére a koncessziós területre is benyomultak

London, február 4.

A világerőklődés homlokterében álló sanghaji és mandzsuri eseményekről a következő friss telefonjelentések számolnak be:

Tokióban a japán kormány egész éjszaka minisztertanácsot tartott és megvitatatta a nagyhatalmak közös jegyzékére adandó válaszejegyzék szövegét. A japán kormány a jegyzékben a nagyhatalmaknak csak két követelést ismerte el, a többi pedig erőlyesen és határozottan visszautasította. Többek között

nem fogadta el azt az indítványt, hogy Japán és Kína semleges közvetítéssel tárgyaljon a békéről. Visszautasította a nagyhatalmaknak azt a kívánságát is, hogy Japán szüntesse be az újabb csapatszállításokat Sanghaj és Mandzsuria felé.

A Londoni Times egyébként mai számában közli Yoshisava japán külügyminiszternek nyilatkozatát a mandzsuri kérdésben elfoglalt japán álláspontról. A nyilatkozat szerint Japánnak életbevágó fontosságu érdekei fűződnek Mandzsuriához, bár hódítási szándék a japán csapatokat nem vezeti. Japán csak alattvalóinak életét és vagyonát igyekezik megvédeni a kínai erőszakoskodások ellen. Japán hajlandó ésszerű megállapodást kötni, azonban ragaszkodik ahhoz, hogy a feltételek elfogadhatók és becsületeseek legyenek.

Sanghajban egyébként a helyzet min-

den tekintetben zavaros és kritikus továbbra is. Amint newyorki jelentések mondják,

a japán csapatok minden tiltakozás ellenére is behatoltak az amerikai koncessziós területre, ahol elkerülhetetlenül fegyveres összütközésbe kerültek az amerikai védőcsapatokkal.

Minthogy a japán flotta egységei tovább folytatják a Wuszung erőd és a Shapej városrész pályaudvarának bombázását, az amerikai városrész lakói is életveszélyes helyzetbe kerültek. A kínai városrészek bombázása legnagyobb veszéllyel volt az amerikai hadihajókra, amelyek bekerültek a japán hajógyuk zárótüzének körletébe és csak nagy nehézségek között tudtak veszélytelenebb zónába menekülni.

Borzalmas ágyútűz után, amelyben a japán hadihajók tüzérsége a legnehezebb ágyukat használta, sikerült is a Wuszung erőd ellentállását megtörni.

A japán csapatok már be is vonultak az erődbe.

Még mindig ostrom alatt áll a Shapej pályaudvar, amelyet a kínaiak elkeseredetten védenek. A japán csapatok főparancsnoksága maga is elismerte, hogy a rommá lőtt pályaudvar elfoglalása az óriási áldozatok mellett sem sikerült.

Az újabb jelentések szerint a nemzetközi feszültség kissé enyhült, mert a Washingtonba érkezett táviratok szerint

a japán főparancsnoksággal sikerült olyan értelmű megállapodást kötni, hogy a japán csapatokat vonják ki az idegen koncessziós területéről. Ezeket a városrészeket az angol csapatok őrizetére bízták.

Amíg Sanghaj előtt változatlan heves-séggel folyik a japánok és kínaiak elkeseredett mérkőzése, londoni jelentések szerint

Nankingnál a harcok elcsendesültek s a szemben álló japán és kínai csapatok parancsnoksága fegyverszünetet kötött.

Párisba viszont Pekingből érkezett újabb nyugtalanító jelentés, amely szerint a pekingi japán követség újabb csapatok kiküldését kérte, annak ellenére, hogy a városban teljes a rend és a nyugalom. A jelentések szerint minden jel arra mutat, hogy a japán hadsereg dél és észak felé előre kidolgozott terv szerint folytatja a kínai területek megszállását.

Jorga a királynál

Bukarest, február 4.

A király ma délelőtt kihallgatáson fogadta Jorga miniszterelnököt. Az audienciáról nem adtak ki jelentést.

Nem irgalmaz a lupényi adóprás

Lupény, február 4.

Még jóformán le sem járt az adóvalomások benyújtásának határideje s eddig csak az ugynevezett patenta fixa adómenre kezdődtek meg a kivetések, máris Erdélyszerte általános a panasz a pénzügyi hatóságok ellen. Lupényban különösen nagy az elkeseredés, mert a bányamunkások tömeges elbocsátása miatt a kereskedők és iparosok keresete és forgalma katasztrofálisan megcsappant, viszont az adóhivatal most is a múlt évi, magas adót róttá ki rájuk, amit három éven kell fizetniük. A lupényi kereskedők és iparosok értekezletet tartottak és azon azt a határozatot hozták, hogy Constantinescu János dr. interimár polgármester és Pischl Emil lupényi kereskedő személyében küldöttséget menesztenek Argetoianu pénzügyminiszterhez, akit arra fognak kérni, hogy a tragikus szilvölgyi helyzetre való tekintettel, Lupényban egy vessék ki az adókat, hogy azokat az érdekeltek meg is tudják fizetni.

Bethlen István is megjelent a magyar parlament mai ülésén

Budapest, február 4.

Tíz napos szünet után ma újból megkezdte üléseit a magyar képviselőház. A tegnapi ülés iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg, aminek magyarázata abban rejlik, hogy erre az ülésre várták Pallavicini György őrgrof interpellációját egyes magyar politikusok külföldi utjairól és tárgyalásairól.

Az ülés megnyitása után a képviselőház elnöke bejelentette, hogy Dréhr Imre népjóléti államtitkár összes tisztségéről lemondott.

Ezután emelkedett szólásra Pallavicini őrgrof, aki éleshangú beszédben mondtat el kifogásait egyes államférfiak külföldi utjairól. Egyben kifogásolta azt is, hogy a devizaelosztás mai rendszere mellett a kereskedelem nem jut megfelelő külföldi fizetési eszközöz.

Utána Kun Béla tett indítványt arra vonatkozólag, hogy a mezőgazdasági termékek kiviteléből begyűlt jövedelmeket fordítsák tisztán a magyar mezőgazdaság céljaira.

Megjelent a Házban Bethlen István őrgrof is, mert Pallavicini őrgrof interpellációját elsősorban az ő római utazására vonatkozott. Bethlen az ülés megkezdése előtt felkereste a pártok vezetőit és velük beható eszmecserét folytatott.

Látogatás Dávid Mózes székely kapufaragó művésznél, akinek olyan „kuncsaftjai” voltak mint:

Mária királyné, J. Bratianu miniszterelnök. Hóry András római magyar nagykövet és a Magyarországi Újságírók Egyesülete

Udvarhelymegye, Fenyéd, február 4.

Dávid Mózes kapufaragó-művész. Mikor ezt mondom, hogy „művész”, ne méltóztassék e szó nemzetközi dallamára gondolni. Tessék csak egész nyugodtan azt érezni, amit e szó főd. Lényegét. Szívet. Valami lobogó, nyugtalanító fényt. Szent föld-szagot. Gyönyörű, fába faragott álmokat. A Küküllő-mejjeke virágainak illatát. A Hargita szelid barna pillantását. A Budvár felett kékülő székely lelket. Művészetet.

Székely népművészetet. A már élvit tanító figyelmeztetett rá, hogy ne kerüljük el Mózsit. Dávid Mózsit. Nem is kell keresni, gyönyörű cégtábla van a háza előtt: egy remekbekerült székely-kapu. Aki nek szíve van, percekig nem tud onnan elmozdulni, még akkor sem, ha az autó taxameterére korát meghazudtoló fürgeséggel ugrál is.

Taknyos orru, kék szemű legénke dugja ki fejét az ajtónyíláson, alig két arasszal a külsőből fölött:

— Tátá ganyézni van.

De akkor már javakorabeli asszony tessék be. Rokolyájával megtöröl egy széklet s mindjárt utána a legénke orrát.

— A legkisebb — mondja — a leghunctabb — s pillantásával magához szorítja. Érdekes, hogy ebből az asszonyból hogy kiserzett a művész felesége. Volt benne súly és valami nagy-nagy csend.

Hát a gazda merre van — érdeklődöm. Az asszony szemébe aggodalom könyököl ki, amint mondja:

— Az uram odaki van a határba.

Aggodalma az autónak szól és a — nadragomnak. Sajnos, székelyföldön az autó és a nadrag nem jelent jót.

Alig nyugtatom meg, már csághassa be a kapun a tinókat Dávid Mózsit.

A gyerekek az ablakhoz rohannak s laposra csodálkozzák orrukat az üvegen. A kisebbik meg is reszkíroz egy hangosabb „tátát”, de az anyja „nyughass”-ára összegúzsorodik, mint egy sündisznó.

Az asszony kiszól s belépik Dávid Mózes. Kékszemű, vastag, vöröses bajszú, jó arcú 45-ös férfi. A haja oldalt el van választva. Tenyerét a harisnyájához dörzsöli, úgy ad kezét.

Mondom, hogy hallék egyet s más s bejövök.

Jól tette az urfi — mondja s horzá fog cigarettát siríteni.

Nagy, bütykös ujjai vannak, letöredezett vérhályagos körmökkel. A jobb keze középső ujján daganat. S olyan jó, friss szaga van.

— Rég foglalkozik faragással?

— Mindig — mondja. Apám nemigen faragott. Én már gyermekkoromban házafogtam. Nem tanoltam én kéröm, csak úgy kezdem faragni...

Lasas-lasas belejön. Szeret beszélni. És elmondta:

Hogy mikor a kapu a földre fektetve össze van rakva, akkor kezd hozzá a faragáshoz. Ugy, hogy veszi a vésőket meg fabotkókat és hozzáfog. Egyszerűen: hozzáfog. Minden további nélkül hozzáfog. Lehet, hogy füttyöröszlik, hajdanában dalolt is, de nem gondolkozik, nem töpreng, csak, csak úgy hozzáfog. És megy a munka. Nem kell oda lenni, köröz, vagy centiméter, szén, vagy ceruza. Csak véső. Csak az a két kéz, amelyiken még daganat is van. Na, meg az a lélek, mely az Isten hónaljából szállott ebbe az emberbe. Előrajzolás, mérés-kelés nincs. Csak úgy mindjárt rámeleg az anyagra. Vésővet és szívet. Az aztán úgy jön magától, hogy ide mi kell, oda mi kell, ez a karikó mekkora legyen, az a lapi, vagy inda meddig hajoljon.

Kivisz a színbe, megmutat egy készülő lábat. Javításához kell Zetelakára, ahelyett, ami elégeti. Oly bator, lendületes vonalak, hogy az ember elbámul. A térkitöltés tökéletes és könnyed. Sehol egy felesleges vonal. És ez a szűzies egyszerűség, amit nem lehet kifejezni, csak érezni, mert művészet. Persze, ő maga is festi a kapukat, a saját készítésű festékével.

Honnan veszi ezeket a formákat? Ezt a harmóniát. Ezt a napkeleti művészetben győ-

kerező vonalakat? Ezt a füttyös könnyedséget? Ezt a fantáziát, mely nem nyögöz le, hanem derűre hangol. Ezt a készséget, ezt a technikát, honnan veszi?

Ó, ne tessék mosolyogni, ha egy kérdéssel próbállok felelni:

Honnan veszi a pacsirta azt az adottságot, azt a hangot, azt a kedvet, amellyel egy napsugáron libegve megállit, elkápráztat, jobbat és az ember csak néz, néz a magasba és nem tudja, mit gondoljon, meg se próbál gondolkozni, csak viszket a szíve a gyönyörűségtől...

1928. nyarán két fáján autó állott meg a Dávid Mózes háza előtt. Egy cifra ur kihívta Dávid Mózsit. Akkor már a kaput nézegette

NYOMOROG A KOLOZSVÁRI EGYETEM 4000 FŐNYIDIÁKSÁGA

Ujabb mozgalom indul mert a részére gyűjtött 11 milliót nem akarják kiadni neki
a horribilis tandíjak mérséklése és a diákmenza felállítása érdekében

Kolozsvár, február 4.
A takarékosági szempontok alapján készült állami költségvetés, mint ismeretes, alaposan megnyirbálta többek között az egyetemek részére szánt szubvenció-tételeket. Emiatt a kolozsvári egyetemen például január elsejével megszüntették a diákok részére eddig folyósított pénzbeli ösztöndíjakat, a természetbeni ösztöndíjjal járó segélyek számát pedig olyan minimálisra csökkentették, hogy alig husz diák kap ma ingyenes ellátást az egyetemen.

A szegénysorsu diákok helyzete ezáltal szinte lehetetlenné vált és még jobban fokozta az egyetemi hallgatók nyomorát a hallgatói és vizsgadíjak újabb nagyarányú felemelése.

Az új díjak alapján egy-egy egyetemi hallgatónak legalább 6—10 ezer lejbe kerül minden lehallgatott szemeszter.

A diákság szegényebbik, tehát nyomorú része már a tanév elején sztrájkba akart lépni a tarthatatlan helyzet miatt, amelyet a tanári karnak sikerült azonban megkadályozni azzal az ígérettel, hogy olcsó diákmenzát fog felállítani. A pénz meg is volna erre a célra, mert az egyetem kvesturája évek óta minden diaktól 100 lej inkasszált a beiratáskor a diákmenza-alapra. Miután a kolozsvári egyetemre évente átlag 4000 hallgató iratkozik be, öt év alatt 2 millió alap gyűlt össze ezekből a 100 lejes hozzájárulásokból. Ennél az összegnél is jelentősebb azonban az a pénz, amely az Universul országos akciója során gyűlt be.

A lap által lefolytatott gyűjtésnél 9 millió lej jutott a kolozsvári egyetemi hallgatóknak, akiknek a menzájára így összesen 11 millió lej állana rendelkezésre, — ha a pénz megvolna.

Amikor a diákság még a tanév elején meg akarta csinálni a menzát, a központi diákegyesület, a Petru-Maior-kör beadvánnyal fordult az egyetemi szenátushoz és kérte, hogy bocsássák rendelkezésére a 2 millió menza-alapot. Az egyetem vezetőség arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Petru Maior-kör nem hivatalos képviselője az egyetemi ifjuságnak és így a 2 milliót nem adhatja át. Hasonlóan eredmény nélkül járt a diákok intervenciója az Universulnál, ahol Stelian Popescu főszervező kijelentette, hogy a pénz csak a kolozsvári egyetem tanári karának adhatja át. A diákokat természetesen rendkívül elkésztette a két eredménytelen intervenció és

az egyetemi hallgatók körében most egyre hangosabb a vád, hogy az egye-

gy gyönyörűséges szép fehérnép: Mária román királyné. Hiszen volt is mit nézzen! Olyan éjsze nem látott álmában sem, pedig sok szép dolog hányódhat a palotájában. A palota kapuja is biztosan színezőből van, gyémánt kilincsel, de hát az még sem olyan! Tetszett is erősen a felséges királyasszonynak. Dávid Mózes azt sem tudta, fiú-e, vagy lány. Mondta is, hogy: Mózsit — má nem éppen így no — nekem kéne egy ilyen kapu. Há! Mózsit, hogyne! S ott meg is egyeztek.

Olyan volt, mint egy mese...

Bratianu urnak is csinált egy kaput a florici szőlős bejáratához. Cakk-pakk belekerült 17 ezer lejbe. Sokszor beszélt a miniszterelnök urral, aki szerinte „alkalmas” ember volt s nagyon „réműldözött”, hogy „tanolás” nélkül, hogy lehet ilyen munkát csinálni. Dávid két hétig volt Floricián. Kosztot az udvarban kapott és bort mindennap.

Hóry méltóságos urnak a homoródi villája elé is állított egy kaput. Azt is meg lehet nézni! Még valami ángliások is megbámulták s egy fáján kisasszony le is rajzolta.

Hanem mégis Visegrádon volt a legjobb. Mert a Dávid Mózes művészetének híre átszállt a határon is és a magyarországi újság-

CIMARRON

a legnagyobb, a legcsodásabb film, ami valaha mozivásznon lepergett.

írók vezetősége úgy gondolta, hogy vele csináltat egy kaput a visegrádi újságíró-nyaraló és szanatórium részére.

Meg is csinálta Dávid úgy, hogy csodájára jártak. Hét méter magas a kapu és hat méter széles. A felirata ez:

Szíves vendéglátó ez kapu gazdája.
De a gonosz embőrt furkósbottal várja.
Alatta pedig: Készítette e kaput Dávid Mózes. Udvarhelymegye. Fenyéd.

A kaput megcsodálta a népjóléti és igazságügy miniszter is s mikor fel volt állítva, „reggelig locsolánk.” Borral persze.

Este lett. A soffőr sürgel. Jó is, mert Dávid Mózes éppen arról kezdett panaszolni, hogy másfél éve nem kapott rendeltést.

Tomcsa Sándor

segü Redutban utalta ki a menza részére szükséges helyiségeket. Az egyetemi tanács is megváltoztatta eddigi álláspontját és hajlandónak nyilatkozott arra, hogy 200 ezer lej rendelkezésére bocsát a diákmenzának. Ez az összeg azonban nem elég a menza megnyitásához s ezért az egyetemi hallgatók ismét erélyes akcióra készülnek, hogy egyrészt megkaphassák az egyetemi tanácstól az egész két milliót, másrészt kényszeríteni akarják az Universul főszervezőt, jét a begyűlt 9 millió kiszolgáltatására. A nyomorgó diákság el van határozva arra, hogy országgraszoló botrányt csinál, ha a részére gyűjtött összegeket most sem fogja megkapni, mert a milliók mellett a négyezer főnyi diákság 80 százaléka a legnagyobb nélkülözések között tengődik és nem képes a tanulmányait rendszeresen elvégezni. Ezzel egyidejűleg a kolozsvári egyetemi hallgatók ismét mozgalmat indítanak az igazságtalanul fel-emelt hallgatói és óradíjak mérséklése érdekében is.

Halmi felszabadult az arab invázió alól

A francia követség nem reagált és így a rokonok váltották ki a 62 arabot a „szomorú rabságból”

Hónapokkal ezelőtt jelentette a B. L., hogy hatvankét arab elakadt Halmiban. Ez a hatvankét arab éveken át Konstantinábulban élt és szőnyegszövéssel foglalkozott. A szőnyegszövéssel azonban a mai konjunktúra mellett nem volt többé rentabilis vállalkozás és így az arabok nem tudtak munkájukból megélni és ezért elhatározták, hogy hazautaznak. A román kormány lehetővé is tette, hogy ezek az arabok elhagyják az országot, bár még ma sem lehet megérteni, miért nem vizitum juttatták el ezeket a szegény embereket Algírba, hanem Csehszlovákián és Ausztrián át akarták őket Franciaországba vinni, hogy a francia kormány onnan dirigálja őket haza.

Az arabok ingyen CFR-jegyet kaptak és meg is érkeztek a halmi határállomásra, ahol azonban váratlan akadályba ütköztek.

A csehek nem akarták az arabokat átvenni és így azok itt rekedtek a határon. Az állomással szemben egy kis sátorfőbort állítottak fel és ott éltek.

Hogy miből? Örök rejtély marad. Itt ott loptak egy keveset, dolgoztak is, ha akadt ember, aki dolgoztatott őket.

Ez még októberben történt. Október óta Halmiban élnek az arabok.

És halmak is. Kettő meghalt közülök, de kettő született is.

A hatvankét ember, asszony, gyerek ebben az ideai csikorgó tében ott kínlódott és szenvedett a halmi gránicon.

A cseh követség és a román követség francia intervenciója mind a mai napig

nem járt eredménnyel. Hatvankét emberben csak a lakosság könyörületessége és az tartotta a lelket, hogy ezek a nyomorultak éhségükben és szenvedésükben nem vették egészen szigorúan és komolyan a magántulajdont. Voltak már olyan idők is, hogy katonai posztok vették körül a táborot, mert az arabok — nagyon éhesek voltak és nagyon fáztak és így nagyon sokat loptak.

Ma végre elutaztak az arabok. Most sem a francia állam, amelynek fiai, segített rajtuk, hanem a rokonság. Magyarországból a napokban gazdag arabok jöttek át Romániába és megtudták, hogy 62 arab itt fázlik és éheznek a halmi határon. Visszaautaztak ezek az előkelő arabok Magyarországra és kijárták, hogy Magyarországról részükre átutazási engedélyt adjon.

Ma délelőtt vonaton Szatmárra szállították át a hatvankét arabot és Szatmárról teherautón kivitték őket a hat kilométernyire fekvő Pete községbe, a román-magyar határra.

Magyarország beengedte őket. Vajdon hol vesztegelnek majd most Magyarországon és vajdon hány hónapig az arabok?

Gyönyörű és szédületesen gyors ez a mai diplomáciai érintkezés. Négy hónap alatt eljut addig, hogy a cseh határról a magyar határra dob hatvankét nyomorult emberpáriát, akik haza akarnak menni.

Gyorsaság nem boszorkányság. Akkor jók voltak, amikor a francia impérializmusért a fronton verekedniük kellett.

Pénteken
február
hó 5-én a

REDOUTE
MOZGÓ-ban, Brassó

Katonaság sortúze, 42.000 szereplő és százezrekre menő földéhes versenyfutása indul meg a fekete Istennő birodalmán keresztül, hogy elsőnek tüzze zászlóját OKLAHAMA határvonalára!

A kisbankok szövetsége tiltakozik a konverzió ellen

Bukarest, február 4.
Pop Valér igazságügyminiszter fogadta a vidéki kisbankok szövetségének küldöttségét.

A küldöttség az igazságügyminiszter elé tárta, hogy abban az esetben, ha a kormány a konverzió során valóban felére csökkenti a 10 hektáron aluli földbirtokokra terhelt adósságokat, úgy az ország összes vidéki pénzintézetei tönkremennek.

Súlyosan érintené a bankokat az is, ha a kormány új jelzálog-kötvényeket bocsátana ki.

Az aradi hiuság vására, amelyre mindenki ráfizet...

Csakazértis küzdelem az aradi polgármester sértett hiusága miatt, paragrafusokon, közérdeken és a polgárság zsebein keresztül

Arad, február 4.

Jorga miniszterelnök csupa magához hasonló önértékes — mondhatnánk hű — bár a közigazgatás terén teljesen járatlan, — lateiner-embert állított a városok és megyék élére. — Aradon például a polgármester és a prefektus is aktív orvos, — és ezek az érzékenykedő intellektuális bizony-bizony nem sokat törődnek az írott paragrafusokkal, nem törődnek az írott paragrafusokkal, sem igen vannak: ők, a hatalom székébe került orvosok, egyetemi és középiskolai tanárok, mennek a maguk koponyájára és kicsinyes hiuságaik után. Egy-egy sértődés itt, a provinciákon talán még súlyosabb következménnyel jár, mint Jorga színe előtt. Ha nem is éppen a sértés elkövetője, de a polgárok zsebére nézve, lme, a példa:

KÖRUTAZÁS EGY „SÉRTÉS” KÖRÜL

Az utóbbi hónapokban például valóságos rémregény játszódott le az Ujarad — Arad közötti autóbusszárat körül, csak azért, mert a polgármester — megsértődött. Ez a mesterségesen inscenált rémregény máris súlyos pénzeket emésztett fel és minden remény megvan arra, hogy ez a polgármesteri érzékenység súlyos százezreibe kerül majd az aradi adófizetőknek.

A pénz és a közérdek nem számít, fő a megsértett hiuság

Szóval megindult a hajszja, amelynek sem értelme, sem alapja nem volt, hiszen a város nagyon jelentős summat kapott a koncesszióösszegből azon a címen, hogy az ujaradi autóbussz a városban is megállhat. Százhatvanezer lej került így, minden megerősítés nélkül a város kasszájába, ugyanakkor, amikor a méregdrága viteldijakkal dolgozó autóbussz-üzem (amért, miért nem) állandó tojástáncot jár a deficit körül. Tehát a város kockáztatva a jelentős bevételi összeget, megindította a hajszát, a legképtelenebb eszközökkel, úgy, hogy végül is egyrészt a minisztériumnak kellett leinteni a heves városvezetőséget.

Am a város körömszakadtáig harcolt, bár az ujaradi városi autóbusszárat, amely nem elégítette ki a község igényeit, még a kalauzok fizetését sem hozta be. Ugyanekkor pedig Novac István kocsi-jait rendőrség hajszolta Aradon, úgy, hogy az ujaradi lakosság heteken át nem tudott bejárni Aradra.

Beleszólt már a csatába a minisztérium, a temesvári repíziós bizottság, de Radu Cornel dr. polgármester nem ismert kegyelmet. Ki akarta irtani az ujaradi magánjáratot, mint teszem azt — egy bacillustelep.

MINISZTERI ORR UTÁN: MELEGYEZÉS

A legázott közérdek, az autóbussz nélkül maradó ujaradiak és a megtépzott paragrafusok csataterén Arad polgársága jónéhány lejt vesztett s már azon az úton volt, hogy súlyos százezreket, esetleg több, mint egy milliót fog fizetni a polgármester önértékeért, ugyanis Novac István 800.000 lej alapkövetelés erejéig pert indított a hatalmaskodó város ellen.

És a város állotta volna a pert, amelynek végösszege a milliót kétszázötven megélné, mint ahogy Arad városvezetősége már belement néhány jópár millió perbe, amelynek megnyeréséhez semmi remény sincs (lásd: tisztviselőpercek). Am ekkor közbelépett a kormány, jött

Ujarad, Arad közvetlen közelében, úgy-szólván a város kiuteltének számít. A községet, amely ház-ház mellett következik Arad után, — hiszen már számtalanszor a városhoz akarták csatolni, — a községet autóbusszárat köti össze évek óta Ujaraddal. Az autóbusszáratot a minisztérium adja koncesszióba s szinte első perctől kezdve Novac István vállalkozó bírja a koncessziót. Idén nyáron ismét megtörtént a koncesszió kiírása s az új árlejtésen most már Aradváros is résztvevett, azonban olyan módon, hogy jövele reménytelen volt a szerepe. A város utolsó napon adta be hiányos ajánlatát, kauciót sem tett le időre s a legolcsóbb 480 ezer lejes évi béránálattal szemben 16 ezer lejt ajánlott fel. Ezek után természetes, hogy a koncessziót idén is Novac István nyerte el, a maga 504 ezer lejes ajánlatával. És itt történt a hiba. A polgármester, akinek szűp, de hajosan keresztülvihető ambíciói vannak, megmérgeződött — hiuságát bántották meg — és amikor Novac hivatalosan bejelentette a városnál, hogy a koncessziót idén is ő nyerte meg, a polgármester kijelentette, hogy

ő nyakát törí ennek a vállalkozásnak. Ezzel a kijelentéssel, — amelyet a beadvány állítólag tiszteletlen hangja váltott ki, — megindult a hajszja. Novac István ellen, a közönség kárára.

egy farsangi maszknak is megfelelő „orr” Bukarestből és az ukáz: tessék megegyezni.

Most azután a város egyezkedik Novac Istvánnal. Aki végül talán mégis zavartalanul kielégítheti a közönség subadobott igényeit...

ÉS MELEGYSZER: A HIUSÁG

Hogy mennyire divat lett az országban a hiuság, bizonyítja Aradváros intermáris vezetőségének példája:

100 ezer lej pillanatnyi invezstícióval pályázatot hirdettek Aradváros monográfiájának elkészítésére...

Egy kevés jóakarattal azt mondhatnánk: boldog város.

Egy kevés objektivitással, hogy különös város.

Különös város, amelyet ma, az égető mai problémák és a sötét holnap küszöbén: a múlt, főképpen a „közelmúlt”, a félmúlt — és a jelen érdekel.

(És mindehhez hozzáteljük egy kevés rosszakarattal: különös, de egyben karakterisztikus — városvezetőség...) (b. k.)

A minisztertanács kénytelen lesz revízió alá venni a nyugdíjcsökkentést

Bukarest, február 4.

A nyugdíjakkal minisztertanácsai határozattal történt leszállítása valóságos szervezett ellentállásra talált az érdekeltek ezereinél. A bukaresti táblánál, mint közigazgatási borósnágnál eddig 600 nyugdíjas feleltette meg a minisztertanácsai határozatot, mint törvénytelen aktust.

A mindenfelől megnyilatkozó elkeseredés nyomása alatt, értesülésünk szerint, a kormány újabb minisztertanácsot fog tartani, amelyen a nyugdíjak leszállítását revideálja, olyanképpen, hogy az ne legyen olyan nagymérvű, mint jelenleg.

Cuza ur nemzeti hősöknek tekinti a sorocai granicsárokat

Moratóriumot a városi lakósságnak is

A képviselő urak nem szívesen engednek a fizetésükből

Bukarest, február 4.

A kamara szerda délutáni ülése Cuza professor felszólalásával kezdődött. — Cuza bejelentette, hogy a keddi ülésről legnagyobb sajnálatára el kellett maradnia az ünnepek miatt és nem vehetett részt a sorocai ügy vitájában.

Jorga miniszterelnök: Nem értem Cuza urat. Miért akar „köserebb” lenni, mint a többi keresztény képviselő?

Cuza ezután meleg üdvözlét küldött a sorocai hősöknek s kérte a hadügyminisztert, hogy adjon kitüntetést a határőröknek. Bejelentette, hogy a sorocai ügygel kapcsolatban maga is interpellációt fog elmondani.

Alexe Lupu-párti képviselő a cukorárak ügyében mondja el interpellációját. Viharos közbeszólások között mutatott rá arra, hogy a kormány nem váltotta be azt az ígérteit, hogy a cukor behozatali vámját leszállítja. Elismeri, hogy a kormány 35 lejre szálította le a cukor árát, de ez még mindig magas. A romániai cukor ára nem lehet 30 lejnél magasabb.

Vasilescu-Karpen kereskedelemügyi miniszter válaszában a nemzeti parasztpárti kormányt teszi felelőssé a cukor drágaságáért. A cukor azonban Romániában ennek ellenére is olcsóbb, mint bárhol másutt. A minisztert ellenzéki oldalról tájékoztatatlansággal vádolják s közben a jelenlegi és volt miniszterek között éles szóváltás zajlik le.

A cukordrágaság körül felkavart elkeseredett vita lezárása után Constantinescu Bordeni georgista képviselő emelkedik szólásra és a kamara többségének

nagy meglepetésére törvényjavaslatot terjeszt elő. Constantinescu Bordeni bejelentette, hogy parlamenti kezdeményezés alapján terjeszti be a javaslatot, a melyet nagyfotosságnak tart, miután megszavazás esetén

a törvény moratóriumot adna a városi lakosság adósságaira olyanformán, mint ahogyan azt már biztosították a mezőgazdasági adósságokra adott ideiglenes moratóriummal.

A törvénytervezet olyanformán mentesítene a városi lakosságot az adósságok fizetése alól, hogy július 15-ig adna haladékot, miután addig bizonyosra vehető a mezőgazdasági adósságok konvertálásának keresztülvitele. Azután pedig sor kerülhet a városi polgárság adósságainak konvertálására is. Constantinescu Bordeni kérte a javaslatra a sürgősség kimondását, a kamara többsége azonban az indítványt visszautasította.

Jovipale nemzeti parasztpárti képviselő óriási zajban tesz indítványt arra, hogy miután minden vonalon csökkentették a fizetéseket, a képviselők fizetését is szállítsák le 32.000 lejről 20.000 lejre. Indítványát olyan nagy zaj és idegesség kísérte, hogy az elnök kénytelen volt néhány pernyi szünetet elrendelni.

Az ülés megnyitása után D. R. Joantescu felelősségre vonja a kormányt azért, hogy az állami tisztviselők fizetésével egyidőben nem harmonizálta a vasúti tisztviselők fizetését. Valeovici közlekedésügyi miniszter válaszában kifejtette, hogy a postánál és a vasutnál a külön tisztviselői statutumok miatt nem lehetett keresztülvinni a fizetések harmonizálását.

Mai tragédia...

HA MUNKANÉLKÜLI VAGY, NE AKARJ HÁZASODNI

Nyolcévi szigorított börtönre ítélte a brassói Tábla Szabó József segesvári fiatalembert, aki agyonlőtte menyasszonyát, mert az már nem látott benne „jó partit”

Brassó, február 4.

A brassói tábla előtt egy segesvári szerelmi dráma elevenedett ma fel. Még 1930-ban történt, hogy Szabó József harmincéves segesvári szabósegéd eljegyezte Han Ilust ottani leányt. Az eljegyzés nem hozott különösebb boldogságot a fiatalok életébe, gyakran veszekedtek. A fiatalemben időközben elvesztette Segesváron állását és egy közeli községbe ment dolgozni, ahol szintén volt menyasszonya. Ezzel szakított, majd visszatért Segesvárra és Han Ilussal megbeszélte, hogy összeházasodnak és rövidesen megtartsák az esküvőjüket. Ennek a reményében a fiatalok között intímabb viszony is fejlődött ki.

Rövidesen azonban ismét fordulat állt be a viharos és bizonytalan barátságba. Szabó József az egyre súlyosodó gazdasági viszonyok közepette állás nélkül maradt és ez az állapot bizonyára sokban hozzájárult ahhoz a tragédiához, amely kettejük között rövidesen bekövetkezett. A leány mostohaapja, akinél nevelkedett, ellenezni kezdte a házasságot, nem látta sok értelmét, hogy Ilus egy munkanélkülihez menjen férjhez.

A fiatalok ennek ellenére még találkoztak, még pedig kint a segesvári temetőben, lassankint azonban ezek a romantikus együttlétek is elmaradtak, — a leány elhidegült. Ekkor Szabó József egy utolsó találgatást kért, kimagyarázkodásokra, Han Ilus el is ment erre a randevura.

magával vitte azonban mostohaapját, aki egy nagy bottal a kezében asszisztált a találkozónál.

Szabó József kínosan érezte magát, talán félt is gyorsan otthagyni Han Ilust és mostohaapját.

Másnap revolvért vásárolt... Három hét múlt el, amikor Szabó József újra megláthatta menyasszonyát. A

korzón sétált — egy másik fiatalemberral és egy barátnőjével. Óvatosan a nyomukba szegődött, majd megvárta, amíg azok hárman szétválának és Han Ilus egyedül megindul haza. Ekkor abban az utcában, amelyben a leány lakik,

egy fordulónál hirtelen elébe ugrott és előretartott revolveréből egymásután három lövést adott le a szerencsétlen leányra. A három golyó közül kettő halálos biztonsággal talált — és Han Ilus még ott az uttesten kiszenvedett.

A segesvári törvényszék, amely első fokon tárgyalta a bűnpert, tízévi fegyházra ítélte Szabó Józsefet. Ezt az ítéletet mérsékelte most a brassói tábla nyolc évi szigorított börtönre.

Az ítélet meghozatalában érdekes momentum volt, hogy Cincinat Pavelescu főügyész, a vádlott érdekében beszélt, sőt a védővel közösen, enyhítésért felebbezett.

A tanítók és a bankok

Bukarest, február 4.

A közoktatásügyi miniszter elhatározta, hogy az ugynevezett tanító-bankok ügyében vizsgálatot vezet be. A késedelmes fizetési utalások miatt ugyanis a tanítók javarészen sikeresül megállapodást kötötte bizonyos bankokkal, amelyek az elmaradt fizetést kölcsönképpen előlegezik. Most aztán a tanítók arról panaszkodnak, hogy ezek a bankok a törvényes járulékokon kívül egyéb levonásokat is eszközölnek a fizetések terhére.

A miniszter utasította az összes tanfelügyelőségeket, hogy pontos kimutatást küldjenek a kérdéses bankokról, kik vezetik őket, hogyan dolgoznak általában és a tanítóknak nyújtott hiteleket milyen módokat szerint vonják le a fizetésekből.

Jön: „UFERINI” — a világ csodája

Tolvajfogás a Banu-Manta-piacon

Barátom eredetileg csendőrtiszt volt a magyar állam szolgálatában. Ezért utólag megvonták tőle az életlehetőséget s az utóbbi tíz esztendőben ritkán látott terített asztalt maga előtt és fedelet a feje fölé. Ma már leír róla a nyomorúság és a megalázottság.

— Ön ideggyógyintézetbe kerül, ha így folytatja tovább!

Ezt ő mondotta nekem, noha én aránylagos jólétben élek, nem lévén túlságos konfliktusaim a betéví falattal és a nyughellyel.

— Meneküljön el a világ sarábjából!

Barátom ugyanis már elmenekült. Mióta ez a föld a száműzöttség és gyalázat hitvány sártekejévé vált számára, azóta pillantásait és vágyait fájdalmas rajongással a világegyetem felé fordította. Belső zsebében félméternyi meglehetősen ódivatu kézilátcsövet hordoz, mely azonban megfelel még ahhoz, hogy viszonylagos közelséget létesítsen barátom és az égboltozat óceánja, illetve az óceán milliárdnyi csudája között.

Barátom lírai csillagász, aki vigaszt a föld sok keserűségeivel szemben a Kozmosz végtelenségében találja meg.

Az éjszaka folyamán kivitt a Banu Manta-piacra. Ez már a sötét külvárosban terül el, a rablógilyókosságairól hírhedt Grivița mellett. A piacról a jó szem ellát a Filantropia-kórház épülettömbjéig, ahova az agonizáló áldozatokat szállítják be.

— Helyezkedjünk jól el...

Felkúporodtunk egy nyilvános személtáda tetejére. Barátom elővette az égi okulárét és az objektívenlencse egyszerre meglevenitette előttem a világegyetem csudálatos kirakóvá-sárát.

— Látja azt az ezüstöt?... Az a Szíriusz... Mellette pedig...

Valóban, megrendítően költői, pompázatos látvány a mennyboltozat. A Kapella sárga, mint az arany. A Castor és Pollux, akik tudvalevőleg ikrek, finom, lilás fénnel simulnak egymáshoz. Az Orion csillagai méltóság-teljesek és fenyegetőek. Az egyiket éppen el-takarta egy ismeretlen test, csak a széle ragyogott. Akár egy óriási topáz, melyet briliánsal raktak körül. Az Aldebaran a forradalom vörös színében lángol. A Pegázus formás csillag-négyszög (ámbar azok, akik ide-lent lovagolják, a háromszögből élőköndnek). Az Androméda pöffeszkedő hódításvágygal húzódik el az északi szemhatáron. A Perzeus viszont...

— Mit szél szegény Erosz tragédiájához?

— Miért... mi történt vele?

A volt csendőrtiszt gunyosan elmosolyo-dott. Azonnal tisztában volt azzal, hogy nem tudom, ki az az Erosz.

— A legkisebb bolygó... Az idén találkoztunk vele.

— Furcsa. Még csak sejtelmem sem volt róla.

— Pedig itt volt mellettünk. Huszonegy-millió s néhány száz ezer kilométerre.

Barátom ezt teljes komolysággal mondotta. Az ő részére ugyanis az a távolság, melyet a mi fantáziánk még elképzelni is alig tud, közelségnek tetszett. Mint a végtelenségben élő ember, hozzá szokott a felférhetetlen és gigászi arányokhoz. A látósvet a szememhez illesztette, majd beigazította az egyik égi-tesztre és így szólt:

— Arról a csillagról a fény sugar egy mil-lió év alatt érkezik a földre...

S ezzel belekezdett az Erosz tragédiájába. Lassankint én is rokonszenvenni kezdtem ezzel az idegen csillaggal, mely nem nagyobb az Univerzum világában, mint egy porszem a földön. Átmérője alig tízenhatezer kilométer. S emellett torzszülött. Mig minden más égitest gömbölyű, a két sarkán horpadt, addig ez formátlan, akár egy ásványdarab, Pupos, lötytyedt, órmótlan, sánta. Angolkóros volt a fattya.

Igenis, fattya, mert az Erosz törvénytelen gyermek. Apja ismeretlen, anyja pedig ki-hajította az ürbe. Tudja Isten, melyik égi familiából szakadt ki ez a szörnyeteg, mely hanyattatásai során idekerült közénk, a Nap fiai közé s azóta össze-vissza kereng körülöt-tünk, mint puli a nyájban.

S a tragédia?

Csupán annyi, hogy a csuf mennyei lelenc tavaly óta megfogyatkozott. Valami össze-tűzése lehetett valakivel, vagy elemi katasztró-fa érthette, ki tudná kiszámítani? Elég az, hogy a harmadrésze levált róla, még csufabb és csöppebb, mint valaha, még időtlenebb és árva, mint esztendővel ezelőtt.

— Állj!... Állj!

A durva hangra riadtan fületünk fel mind-ketten a személtáda tetején. Először csak lábdobogások és kiáltozások ostoba egyvele-gét hallottuk, majd az élelmiszeres bódék kö-zül, melyek ellepik a Banu-Manta-piacot, hir-telen kivált egy figura. Ahogy a gázlámpa sárgás fényében, pillanat alatt megfigyelhet-tük, kölyökforma ember volt, nem több 20—21 évesnél. Rongyos, kopott, éhes, torz kül-városi csavargó. Afféle földi Erosz.

A kezében néhány csomagot szorított.

— Állj!... Állj, vagy lövök!

S már előbukkant a másik főszereplő is, a kinek khaki-barna uniformisa semmi kétsé-get sem hagyott a beléje bujtatott ember rendőri mivolta felől.

A csavargó eszeveszett lihegéssel rohant előre s futásban elhárította a csomagokat. A policista azonban — már csak a néhány nap-pal ezelőtt kiadott és a bűnösök hatékonyabb ellenőrzéséről szóló főkapitányi rendelet ér-telmében is, — mégis presztizskérdést csinált elfogatásából.

— Stail!... Állj!... Stail!

S lőtt egyet. A golyó a lámpavasba üt-között, gellert kapott és zugva sivitott át a piac felett. A második már célirányosabb

volt, legalább is a lövésre közvetlenül egy jalkiállítás felett. Ugyanekkor már eldördült a harmadik és negyedik lövés is.

A csavargó teste felvágódott a levegőbe, kétszer megfordult saját tengelye körül, az-után végigzuhan a hóban.

— Milyen csudálatos az emberi lélek, — mondotta a csendőrtiszt. — A világegyetem végtelenség látszik. Arányait és számait kép-zetünk nem tudja utólni. De lelkünk be-fogadja a múltat és jövőt, az időt és a te-ret. Belefér az egész Univerzum. Tehát na-gyobb, mint maga a mindenség.

Szíréná hasított bele az éjszakába. A kö-dön átragyogott a mentők vörös lámpája.

— Éppen azért, mert ez a lélek oly csuda-latos, meg kellene kimélni hitvány tarsolyát, a testet. Itt találkozik a materialista mate-fizika a keresztény metafizikával...

A haldoklót, aki még néhány percig élt, elszállították a Filantropia felé.

— Gyilkolni tehát mindenképpen istentelen dolog! — fejezte be gondolatsorát a bará-tom.

Az olvadt és szennyes hóban szanaszét fe-küdtek a tolvaj elhárított csomagjai.

Kenyér, sajt, vaj, ikra és hal gyömszö-z. Lődött bennük.

Valószínűleg enni akart.

(m. i.)

Benedek Sári a pincében

KRISZTUS UTÁN 1932.

— Tessék igazságot lenni az érdekemben

Bukarest, február 4.

Foglalkozása: cseléd. Beesett arcu, szikkadt mellű, csenevész teremés. Az egész életét munkában töltötte. Jelenleg Fuchs Silvia bu-karesti urnő szolgálatában áll. Két héttel ez-előtt történt, hogy Fuchs Silvia urhölgy ész-revette, hogy egy kazetta, amelyben külön-féle ékszereket őrzött, elveszett a lakásból. A kárt azonnal bejelentette a rendőrségen. A nyomozás megindult. Két személy jöhetett gyanuba: a cselédleány és a kifutófiu.

A kifutófiu még aznap megszökött, elhagy-ta az állását. A rendőrök elővették a cseléd-leányt, Fuchs Silvia urnő élénken tiltakozott az ellen, hogy a cselédleányt elvigyék a rend-őrségre.

— Nem... nem... Ez a leány nem bűnös... A tűzbe teszem érte a kezemet.

És Benedek Sári, magyar cselédleány to-vábbra is hűséggel szolgált a helyén.

HOL VAN A KAZETTA?

Négy nappal ezelőtt beidézték a rendőrség-re a cselédleányt. Egy detektív jött érte, azt mondta, hogy a három hét előtti lopás ügy-ben valami információra van szüksége a rend-őrségnek. Benedek Sári megmosta a kezét, magára kapta a kabátját és a detektív olda-lán bement a központi rendőrségre.

Ez szerda este történt.

Tíz perccel később a magyar cselédleány már bent ült a rendőrségi tömlőben. Másnap reggel került csak a vallató detektívek elé.

— Hol van a kazetta?

Benedek Sári csodálkozva nézett a detek-tívekre.

Feküdj le a földre

A sötét folyosón vitték keresztül, aztán né-hány lépcső következett, megnyílt egy cella ajtaja és Benedek Sári belépett a bukaresti rendőrség — kinközamrájába.

És most adjuk át a szót Benedek Sárinak.

— Négy detektív ur volt a pincében. Én ott álltam egyedül velük szemben. A pince két sarkában egy-egy farakás volt és ezen ke-resztül egy derékvastagságú gerenda volt fek-tetve.

— Feküdj le a földre...

...a fődetektív kiáltott rám és én ijedten, egyetlen szót sem tudtam kinyögni, teljesi-tettem a parancsot. Szent Isten, mi lesz ve-lem... Két detektív a lábamat felemelte és odakötözte a gerendához. Most úgy feküdtem ott a hátammal a földön, a lábaim felfelé, odakötözve a gerendához.

...Levették a cipőmet és a következő pilla-natban a két detektív verni kezdte a talpa-mat. Gummibot volt a kezében, kétoldalt ál-

— De hiszen én már a mulkor is mond-tam, hogy...

A két detektív összenézett.

— Szóval tagadod?

— Esküszöm, hogy nem is láttam a kazet-tát... Soha nem volt a kezemben... És az ur-nőm... Ő maga is mondta, hogy nem én vagyok a tolvaj... A fiu, aki megszökött, őt tessék ke-reszni...

A két detektív megint összenézett.

Az egyik, aki úgy látszik, a főnök volt, csak ennyit mondott:

— Vigyétek le a pincébe...

zát és megmutatja az összevert karjait. Sötét, kék folok tarkállanak a tenyerén és ezek az irtózatoss rendőrségi emlékek felhúzódnak az ütőer feletti karrészekre.

— Aztán visszavitték a cellába és másnap reggel kiengedtek... Az egyik detektív azt mondta, hogy mégis csak ártatlan vagyok és, hogy a legjobb, ha elfelejtem azt a kis perést ott lenni a pincében...

★

Benedek Sári szóról-szóra az alábbi nyilat-kozatot diktálja be nekünk:

NYILATKOZAT

Január 27-én egy detektív jött értem, bevitt a Calea Victoriei-uti rendőrségre. Lopással vádoltak. Én állandóan haragor-tattam, hogy ártatlan vagyok, de ennek dacára ottartottak. Másnap, csütörtökön, levittek a pincébe. Le kellett feküdnöm a földre, a lábamat odakötözték egy gerendához úgy, hogy a talpam szabadon állt és ekkor két detektív verni kezdte a talpamat. Aztán ki kellett tartanom a két kezemet és egy detektív gummibotot ver-te a tenyeremet, közben folyton mondta, valljam be, hogy tolvaj vagyok. Amikor látták, hogy nem akarom a lopást ma-gamra oállalni, visszavittek a cellámba. Másnap kiengedtek. A talpam iszonyuan fel volt dagadva, a kezemen kék foltok. Alig tudtam a lábamra állni, csak iszo-nyu kínok között.

Bukarest, január 30.

BENEDEK SÁRI

Előttünk:

POGANY MARCELL
KÖRÖSI SÁNDOR

A megvert, ártatlanul meghurcolt, gyaláza-tosan összevert cselédleányt elvittük egy bu-karesti orvoshoz, aki megvizsgálta a cseléd-leány sebeit. Dacára annak, hogy több nap telt el az irtózatoss brutalitás elkövetése óta, az orvosi bizonyítvány szerint:

... megállapítottam, hogy a tenyerek kétharmadrészen zúzódásszerű nyomok találhatók, amelyek egy kemény tárgyval történt ütődés következményeinek látsza-nak...

Négy detektív lehurcolta a rendőrségi pin-cébe Benedek Sári magyar cselédleányt és ott középkori barbár módon elkinozták. A cselédleány ártatlan volt. Ez mindjárt a verés után ki is derült. De a kék foltokat, a kinköz-kamra borzalmas emlékeit hetekig fogja vi-selni.

Most itt áll szemben velünk Benedek Sári és tanácsatosan néz ránk:

— Tessék igazságot tenni az érdekemben.

— mondja — ne tessék túrni, hogy valakit ártatlanul megverjenek a detektívek...

És Benedek Sári kacszáva megindul a ki-járat felé. Még mindig nem tud rendszeren a talpára állni. A vallatás óta imbolygóvá lett a járása, mint a tengerészeknek...

★

A fentiekhez egy szó kommentár-ra sincs szükség. Ezt a megdöbbentő vallomást, a nyilatkozatot, a fenti dokumentumokat átnyujt-juk az igazságügyi miniszternek. Tessék Be-nedek Sárinak elégtételt szolgáltatni, tessék hivatalosan megindítani az eljárást a detek-tív urak ellen. A törvénykönyvekben egy egész sereg paragrafust talál az igazságügy-miniszter erre a célra.

Ámbár élő guny az is, hogy az ilyen rend-őrségi pincetragediák egyáltalában ridég és hivatalos paragrafusokat igényelnek.

Nem kellene ide törvény. A szót az egy-szerű emberi érzés vegye át...

Elvégre Krisztus után 1932-öt írunk.

Farkas Aladár

Ma óriási
szenzáció!

Redl ezredes hazaárulása

LIL DAGOVER és TEODOR LOOS-al Német beszélőfilm

MA a MODERN MOZGÓ-ban! BRASSÓ

Hírek

Az egyetemeken Jorga nem miniszterelnök

Bukarest, február 4.

A Coculescu-Jorga afférnak újabb érdekes fejleménye van. Jelentették, hogy Jorga, aki azt hitte, hogy kollégái előtt az egyetemi tanácsban is olyan mindegyesek álló tekintély, mint a miniszterelnöki székben, súlyosan megsértette Coculescu professzort és a professzor személynél keresztyül az egyetem tanári karát.

Az egyetemi professzorok a Jorga fellépésére azzal válaszoltak, hogy Coculescut prorektorrá választották. Jorga sem miképpen sem érthette félre ezt a feleletet s azért levelet intézett az egyetemi tanácsához, amelyben a konfliktust a maga egészében foltárta és az ügy elintézését a tanácsra bízta. A tanács rendkívüli ülésen tárgyalta a miniszterelnök levelet — és Coculescunak adott igazat. Jorgát arra ítélte, hogy találjon formát az egyetem tanácsi karának megkövetésére. Mindez természetesen szigorúan belső ügye volt az egyetemnek, amiről a nyilvánosság számára nem adtak ki jelentéseket, azonban, mint a mellékelt példa is mutatja, a nyilvánosság még sem volt elkerülhető. És ez méltányos is, miután Jorgának az egyetemi tanárokkal szembeni sértő magatartását sem tartották titokban.

A HARCÍAS SZESZGYÁROSNAK MEGAKARTÁ VÉDENI AZ URA BECSÜLETÉT.

Aradról jelentik: A fekete-szesz-ügyekkel kapcsolatosan kinos botrány játszódott le az aradi Dacia kávéházban. R. Hegedüs Bébi, Rosenfeld Géza szeszgyáros felesége, akinek férjét hónapok óta bele akarják keverni a fekete-szesz üzelmekbe, s aki ellen a Lugosról Aradra érkezett vizsgálóbíró is terhelő bizonyítékokat produkált, szembe találkozott az egyik ismert aradi szeszgyárossal, aki tanu-vallomásával gyanúba keverte férjét. Az elkeseredett hölgy nekitámadt a gyanútlan szeszgyárosnak, akit mindennek lefordított, majd inzultálni akarta. A szeszgyárosnak sikerült a keletkezett tumultusban kerekét oldani, míg a dühölt tájékozott uriasznyt kocsin szállították közeli lakására.

ÖNGYILKOS URIASSZONY. Aradról jelentik: Oana Mihály világosi adóőrnek felkeresie az aradi pénzügyigazgatóságot és néhány napi szabadságot kért. Előadta, hogy felesége, akivel 10 év óta él együtt, zavartalan boldogságban, néhány nappal ezelőtt Temesvárra utazott, ahol a rokonainál fűlölötte magát. A temesvári jelentések szerint az öngyilkos uriaszony egy fiatalemberbe volt reménytelenül szerelmes és végzetes tettét is miatta követte el.

Egy revolverdurranás — az áruló meglakolt bűnéért. Redl ezredes a vezérkar kémszervezete főnökének megtörtént hazaárulási bűnyűjét feldolgozták német beszélőfilmre, melyet ma, csütörtöktől vetít a brassói Modern Mozgó.

HALALBA KERGETTE AZ IDÉGEJA.

Aradról jelentik: Az aradi Hal-tér 7. számú házában Wohlberg Sándor tekszuikereskedő 56 éves felesége szerdáról csütörtökre virradó éjszaka öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen asszony, aki hosszabb idő óta szenvedett gyógyíthatatlan idegbajban, seiyemsá-ljából készített hurokkal hálószo-baja ablaká-nak keresztfájára kötötte fel magát. Zavaros mondatokban megfogalmazott búcsulevelében kijelenti, hogy testét és lelkét tisztán örizte meg a férjének.

Ötszáz pár férfi és női selyemharis-nya ötezer lej. Marosvásárhelyről jelen-tik: Példátlatlanul kíméletlen adóbotrány játszódott le tegnap délután Marosvásár-helyen, amely egy betegnek fekvő keres-kező elől zárta el a lehetőséget, hogy fi-zetési kötelezettségeinek is eleget te-gyen. Reményi Ármán, egy 32 év óta fenn álló főtéri divatárúizlet tulajdonosa, már régebben fizetésképtelenséget jelentett be. A tönkrement kereskedő eleget is akart hitelezőinek tenni, de minthogy 34 ezer lej várositaxa hátráléka s 24 ezer lej állami adó hátráléka volt, végrehajtást vezettek be ellene. Négy órákor perdült meg a dob üzlete előtt s este hétig egész berendezését és árukészletét bihetetlen potom áron kótyavetyélték el. Egy író-asztal 60 lejért kelt el, 500 pár férfi és női selyemharisnyáért 5 ezer lejért fizetett valaki. Reményi ezidőszent beteg-fekszik Bukarestben. A gyászos kimene-telű árverés, amely ellen tiltakozni ké-szülnek, távollétében játszódott le.

ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkejűnkön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodja-nak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljük meg, hogy 8 napon belül az új lejárát szerepel-e a címkén.

Károly királyt vasárnap iktatják be brassói telektulajdonossá

Nagyarányu sportünnepségek a Pojánán, amelyen a kormány tagjai is megjelennek

Brassó, február 4.

Beszámoltunk annak-idején arról, hogy Brassó városa a király-nak ajándékozta a Fellegvárat, ahol már a tavasz folyamán ki-rályi rezidenciát épí-tenek. A terület ünne-pélyes átadása most vasárnap lesz, amit a város nagy sportver-seny keretében tart meg. Erre az ünne-p-ségre a király Mihály nagyvadjával Brassóba érkezik és elki-sérik a kormány tagjai is.

Jelen lesznek: Jorga miniszterelnök, Argetoianu belügyminiszter, S'efanescu Amza hadügyminiszter, Golsky, Florescu Mihály és Florescu Joan tábornokok, Munteanu-Ramnic államtitkár, Pop Val-ler igazságügyminiszter, Tatar Coriolan

erdélyi miniszter, Rudolf Brandseh ki-sebségi miniszter, Raducanu, földmive-lésügyi államtitkár, Ottescu helyügyi ál-lamtitkár és még számos előkelőség.

A meghívottak udvari vonattal érke-znek vasárnap reggel Brassóba és azon-nal a Pojánára mennek, ahol délelőtti tíz órákor kezdődik a si-verseny, amelyen katonák és iskolások vesznek részt.

Brassó város egy díszes kupát ajánl fel a verseny katonai győztesének. A zsűri elnöke Károly király lesz. Az isko-lai versenyzők díját a vármegye prefek-tusa adja, ennek a zsűrinek az elnöke pedig Mihály nagyvajda lesz.

Vasárnap déli egy órákor a Pojánában sportdezsóné lesz, délután folytatódna a sportversenyek, a díjakat pedig este a Tiszti Kaszinóban adják át a versenyzők-nek. Az ünnepséget százötven terítékes bankett zárja be.

A Fellegvári terület ünnepélyes átadása is az esti órákban fog megőrténni.

Nyilatkozik

Együttműködés Goga és Bratianu Gheorghe között

az ifju liberálisok vezére

Averescu: Én nem akarok kormányra kerülni

Bukarest, február 4.

Bratianu George, aki hosszabb ideig külföldön volt, nyilatkozatot adott a sa-jtónak. Kijelentette, hogy külföldön ál-talános jóindulatot tapasztalt Romániá-val szemben. Különösen Párisban követ-nek el minden lehetőséget az ország pénz-ügyi biztonságának elősegítése érdeké-ben.

Külpolitikai tekintetben Romániának alkalmazkodnia kell a Szovjet magatar-tásához. Oroszország ugyanis a legtelje-sebb mértékben követi a régi cári impe-rializmus politikáját. Romániának éppen ezért nem szabad megfellekednie a lesze-relési konferencián arról, hogy földrajzi elhelyezkedése mit kíván meg tőle a sa-játmaga és Európa érdekében.

Pénzügyileg Romániának mindent el kell követnie, hogy a lej stabilitása szil-lárd maradjon. Az országnak a jelen kö-rülmények között egyedüli ereje van ab-ban, hogy a pénze szilárd és biznak ben-ne az összes nemzetközi piacokon. Ezért jobb a helyzet Romániában, mint akárhol másutt.

Itt említjük meg, hogy az ifju libe-rálisok vezére erőteljes politikai akcióra készül. Szerdán délután Gogával ült ösz-sze és tartott vele hosszabb megbeszélést.

A találkozásal kapcsolatban politikai körökben arról beszélnek, hogy a Go-gával tartó néppárti töredék és Bra-tianu George kolaborációra készülnek.

Ennek a tanácskozásnak azért is kül-nösebb jelentősége van, mert Goga régre találkozott Averescu marsallal s csak a találkozás után jelent meg Bratianunál, amiből arra lehet következtetni, hogy valóban megtörtént a szakítás a pártvezér és Goga között.

Averescu egyébként lapja legutóbbi szá-mában nyilatkozatot tett közzé és ma-gyarázza eddigi magatartását. Kijelenti, hogy az ő célja nem az, ami más ellen-zéki párt-szert mozgathat. Ő nem akar kormányra kerülni. Az ő célja megmen-teni az államot és konszolidálni a koronát azzal, hogy kimenti azoknak a karmai közül, akik a legfelsőbb államhatalmat saját politikai célkitűzéseik eszközeként tekintik.

Kiűrt a konchóboru

Törvényjavaslat a törvény betartásáról

Kié legyen az állami sorsjáték koncessziója

Bukarest, február 4.

A bukaresti sajtó egyre élénkebben foglalkozik azokkal az ellentétekkel, a melyek a kormányban, illetve a többségi honatyák között kitértek a napról-napra erőteljesebb formában nyilatkoznak meg. Természetesen Jorgáról és Argetoianuról van szó s továbbmenően az Argetoianu és a Jorga pártjáról. Mert kiderült, amit ugyanis tudott mindenki, hogy a „pártok fölötti kormány” is politikai párra tá-maszkodik, nem is egyre, hanem ket-tőre.

A támadást, amint az Adeverul legfris-sebb száma kimutatja, Jorga hívei kezd-ték meg. Topa, a Jorga-hívők legoszlo-posabb tagja, parlamenti iniciatívából törvénytervezetet nyújtott be, amelyben azt követeli, hogy

az állami sorsjátékot a törvényeknek

megfelelő árlejtés után koncesszionál-ják.

A sorsjáték ügye Argetoianu hatáskörébe tartozik s egyelőre nem is volt szó a koncesszionálás módokról. Jorga hí-vei azonban résen állanak s talán-talan arra gondolnak, hogy Argetoianu üzle-teskedni akar az állami sorsjáték kon-cesszionálásával. Vagy ha nem is gondol-nak erre, hát Vozgatnak, mert a be-nyújtott javaslatot igazán nem lehet egyébként tekinteni, mint rosszindulatú célozgatásnak. Mintha Argetoianu való-ban szabálytalanságon törné a fejét, mintha gondolt volna arra, hogy a tör-vények megkerülésével koncesszionálja az állami sorsjátékot. Egyébként miért volna szükség egy olyan törvényjavas-latra, amely nem akar többet csak azt, hogy a törvényt betartsák? Igaz, hogy

Kitűnő kereseti lehetőség munkanélkülieknek!

Uccai újságárusítókat (rikkansokat)

keresünk az ország minden ré-szében — Jelenkezni lehet:

Brassóban: a kiadóhivatalban d u 5-6 lg

Bukarestben: Bdul Schitu Magure-anu 21. d u 6-7 lg

Az ország többi helye-segeiben min-denütt a helyi megbízottaknál vagy bizomanyosainknál.

ilyen javaslatra már nem egyszer lett volna szükség Jorga miniszterelnök kor-mányzása alatt.

Más kinos esetre is hivatkozik az Ade-veru. Dimitriu Soimu, a másik tekinté-lyes Jorga-hívő kellemetlen interpellációt terjesztett be arról, hogy az állam fi-ze-tések kiutalásánál üzérkednek. Olcsón vásárolják meg a kiutalásokat azok, a kiknek a pénzügyminiszteriumban protek-ciójuk van és így a kiutalásokat kés-zenpénzzé tudják tenni. Hogy ilyesmi is megtörténhetne Argetoianu pénzügymin-iszterkedése alatt?

Érthető, hogy az interpelláció és a főntebb említett törvényjavaslat nagyon kinos feltűnést keltett a kamarában. Po-litikai körök most azt várják, hogy Ar-getoianu hívei mikor mennek át ellentá-madásba, Argetoianu azonban higgad-tabb, mint a rapszodikus Jorga. Az ő támadása alapos és veszedelmes lesz.

Leleplezték az „Operabál 13”-at! Óriási szenzációt keltett az egész világon az „Operabál 13” elfogása. Kiderült a nagy titok! Az osztrák hadvezetőség re-jtett haditerveit Redl ezredes bocsátotta az orosz hadsereg rendelkezésére. A meg-történt, izgalmas kémkedési világsszenzá-ciót tárja elénk a legújabb német beszé-lőfilm „Redl ezredes, a hazaáruló” címen ma csütörtöktől a brassói Modern Moz-góban.

★ ELJEGYZÉS. Ernster Ilonka és Bock Dezső gyógyszerész, Fogaras, jegyesek. (Min-den külön értesítés helyett.) (e)

★ CONVOCARE. Domnii acționari ai So-cietății Anonime Ardeleana pentru Industria Forestieră, Braşov, sunt convocati în adunare generală extraordinară în ziua de 18. Februa-rie 1932., orele 12 a. m. la sediul Societății din Braşov, Str. General Prezan No. 5.

Ordinea de zi: 1. Modificarea statutelor So-cietății. 2. Eventuale propuneri.

Domnii Acționarii cari doresc să ia parte la adunarea generală extraordinară, sunt ru-gați să depună acțiunile cel mai târziu până la 14. Februarie a. c. la casa Societății din Braşov, Str. General Prezan No. 5., sau la Banca Comercială Română din Bucureşti. — S. A. Ardeleana p. Industria Forestieră.

CIMARRON. (Sajátbemutató a brassói Redoute Mozgóban.) A nagyszabású német beszélőfilm, amelyet ugy az amerikai, mint az európai sajtó az évad legnagyobb látvá-nyosságának minősít. Amerika történelmének egyik színes epizódját, Oklahoma állam ki-bontakozását viszi vászonra. Wesley Ruggles, a film kitűnő rendezője, Edna Ferber műve nyomán érdekes fordulatoktól s tüktető cse-lekményektől nyüzsgő történelmi drámát ké-szített, amely azonban helyenként a jótéko-nyan ható humornak nincs hiány. A dráma megnyitó jeleneténél nem produkált még erő-teljesebb alkotást senki. — A film főszerepe Richard Dix kezében van, akit 60 filmszínész közül választottak ki, mint legalkalmasabb egyéniségű művészt. Feleségét, aki kényeimes othont hagyott férje miatt, hogy a vándor-élet minden nyűgét nyakába vegye, Irene Dunn játsza. A látványos filmet péntektől kezdve vetíti a brassói Redoute Mozgó.

ÖVATOSAN

— Igazgató ur, kérem, tessék gyorsan haza-jönni. A felesége fölakasztotta magát.

— Levágta a kötélről?

— Nem. Még nem volt egészen meghalva.

(Lustige Blätter.)

★ NEHEZ ELHATÁROZÁS

— Mikor adja meg azt az összeget, amit tőlem kölcsönkért?

— Afelől még magam sem tudtam elhatá-rozásra jutni.

(Passing Show.)

Celenplezték a kémet

Lil Dagover és Teodor Loos-al

Német beszélőfilm

REDL ezredes: az áruló

Ma a Modern Mozgó-ban

BRASSÓ

— Igy néz ki a dícsőszentmártoni intermár költségvetése. Dícsőszentmártonból jelentik: Tegnap tárgyalta az intermár Dícsőszentmárton 1932-es költségvetését, mely hemzseg az antiszociális tétel-ektől. Hogy az intermárnak mily kevés szociális érzéke van a mai problémák iránt, élelken illusztrálja az a tény, hogy a munkanélküliek segélyezésére egyetlen banit sem vett fel. A dícsőszentmártoni hat egyház részére 12.000 lejt adtak nagylelkűen. Az állami elemi iskola kap 146 ezer lejt, az állami liceum 12 ezret, az állami műtű 100 ezret, az állami nyugdíjpénztár 252 ezret, szóval a város lakóinak keserves filléreiből 510 ezer lejt adnak az államnak. A személyi kiadások az egész költségvetés több mint 25 százalékát teszi ki. Egyedül megnyugtató a sportfejlesztésre felvett 5000 lejt és a kataszteri birtokkivétel rendezésére felvett 50 ezer lejt. Értesítéseink szerint a költségvetést megfellebbezik.

— **MEGHALT A ROTSCCHILD-DINASTIA LEGÖREGEBB TAGJA.** Kilencvenhat éves korában meghalt Londonban a Rotschild-dinasztia legöreg-gebb tagja, lady Bootersey, Rotschild Antonio leánya és az angol Rotschild-ház megalapítójának unokája. Mint egészen fiatal leány lépett házasságra a keresztény pallású Kiryll Flower alsóházi taggal, akit később lordnak neveztek ki, ő maga azonban megmaradt zsidó hite mellett. Az elhunyt intum barátságban volt Viktorián angol királynővel és Beaconsfielddel.

— Egy hét alatt 16 iparos adta be ipar-engedélyét Dícsőszentmártonban. Tudósítónk jelenti: Megemlékezett a B. L. a dícsőszentmártoni iparosság kétségbees-
tő helyzetéről. Most azonban olyan megdö-
bentő tényről kell beszámolnunk, mely-
re az illetékes tényezőknél feltétlen fel
kell figyelniök, ha nem akarják, hogy a
valamikor az ország első helyén álló dí-
csőszentmártoni iparosság teljesen tönk-
remenjen. Az elmúlt héten 16 iparos adta
vissza az iparengedélyét. Ismerünk olyan
iparos családot, akinél hetek óta nem volt
meleg étel az asztalon, fűtőanyagról ne is
beszéljünk. A népkonyhára nem mehet,
mert „iparos”, inkább éheznek és fázik
családjával együtt, adóért pedig állandó-
an molesztálják. Felhívjuk az illetékesek
figyelmét a dícsőszentmártoni iparosság
nyomorúságos helyzetére, tegyenek meg
mindent, hogy a városnak és az ország-
nak ezen értékes testülete valamilyen
úton-módon megmentessék. Mert nem le-
het az államnak célja az, hogy ősrégi
adófizetőket tönkretengyenek, hanem in-
kább új adófizetők kreálása. Addig segít-
senek az illetékesek, amíg nem késő.

Járványos időben gyermekeink ellen-
állóképességét és erejét fokozza a Jemalt,
kellemes, csukamájolajas készítmény.
Egy doboz ára 77 lej.

— **Allambiztonsági okokból nem kap
vadászengedélyt az Anglo-Romana tex-
tilgyár tulajdonosa.** Orsovai tudósítónk
jelenti: Egy esztendővel ezelőtt épült fel
Orsován az Anglo-Romana részvénytár-
saság textilgyára, melynek igazgató-
tulajdonosa, Arditi Róbert angol állampol-
gár maga is Orsovára telepedett le. A
sok embernek munkát és kenyeret adó
gyáros szenvedélyes vadász, aki felvétet-
te magát az orsovai vadásztársaságba.
Mint ahogy azonban fegyverviselési enge-
délye nem volt, a vadásztársaság utján
illetékes helyre kérvényt adott be fegy-
verviselési engedélyének kiadása iránt.
A kérvényt az illetékes hatóságok azzal
utasították vissza, hogy Arditinek, mint
idegen állampolgárnak állambiztonsági
szempontból nem adhatnak fegyvervisel-
ési engedélyt még vadász-fegyver hasz-
nálatra sem. A meghökkenítő indoklás
mint a bürokratizmus egyik ritka-szép
virága, általános feltűnést és megbotrán-
kozást keltett még a legsovénabb román
nacionalista körökben is.

— **Rejtélyes öngyilkosság.** Lugosi tu-
dósítónk jelenti: Nagy feltűnést keltett
Keped szörénymegyeyi községben Balovan
Valér görögkeleti lelkész husz éves fiának
rejtélyes öngyilkossága. A tragikus vé-
get ért fiatal ember végtelen elhatározá-
sának okait sűrű homály borítja s hozzá-
tartozói egyáltalában nem is sejtik, hogy
mi indíthatta fiukat az öngyilkosságra. A
hatóságok megindították a nyomozást az
öngyilkosság igazi okának felderítése
érdekében.

— **BORZALMAS ROBBANÁS EGY SZOV-
JETHAJÓN.** Odesszából jelentik: Borzalmas
robbanás történt szerdán este az itteni kikö-
tőben horgonyzó egyik szovjethajón, amely
gabonával és teával megrakodva, éppen in-
dulásra készen állt. A katasztrófaának 8 halott
áldozata van, közöttük a gőzös kapitánya is
életét vesztette.

— **Étvágytalanságnál, rossz gyomor-
nál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél,
anyagcsere-zavaroknál, csalánkiütésnél
és bőrvizsketésnél a természetes „Ferenc
József” keserűvíz rendbehozza a gyomor
és a belek működését s megszabadítja a
testet a felgyülemlett rothadó anyagok-
tól. Az orvostudomány több uttörője
megállapította, hogy a Ferenc József víz
abszolút megbízható hashajtó. A Ferenc
József keserűvíz gyógyszerárakban, dro-
gériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Berukkolás előtt álló újoncok bank-
betörése.** Orsovai tudósítónk jelenti:
Szenzációs betörést követett el két kato-
nakötöles korban levő fiatal falusi legény
Jezelnicza község takarékpénztárában, a
hol mindent felforgattak, de végül is üres
kézzel voltak kénytelenek eltávozni,
minthogy a pénzhez hozzájutniok nem si-
került. A csendőrség megindította a nyo-
mozást a betörés tettesének kézrekeríté-
se érdekében és néhány napi nyomozó
munka után el is fogta a betörőket Che-
resiu Nicolae jezelniczai és Simionovici
Mihály tiszavoccai falusi legények sze-
mélyében, akik rövid vallatás után beis-
merték a betörést, amit azzal indokoltak
meg, hogy bevonulás előtt állanak és a
katonai szolgálat idejére egy kis pénzre
akartak volna szert tenni. A betörő rek-
rutákat a csendőrség letartóztatta és át-
adta az ügyészségnek.

— **A PATIKABÓL AZ OPERA SZIN-
PADÁRA.** A genuai Politeama színház-
ban az egyik elmúlt este a Sevillai bor-
bely volt előadásra kitűzve. Nagy iz-
galmat keltett Fort híres tenoristának
elmaradása, akinek vendégfelléptét hir-
dette a szinlap. Mikor már negyedórát
is késelt, a közönség zugolódni kezdett.
Az igazgató végül bejelentette, hogy
az előadás elmarad. Az általános zavar
közepette egyszerre csak a közönség
köréből odafurakodott az igazgató elé-
be egy fiatal ember, aki kijelentette,
hogy ő, aki különben mint klakkör van
jelen, ismeri a szerepet és hajlandó el-
énekelni. A közönség eleinte nevetett,
később aztán betörődött abba, hogy
Mazzoni aki polgári foglalkozása sze-
rint patikussegéd, beugorjék. Mindenki
derűs estére számított, de a közönséget
a legkellemesebb csalódás érte. Mazzoni
az izgalomtól eleinte tremolázott ugyan,
később azonban csodaszép hangon éne-
kelte el szerepét. Mazzonit, aki ezek
után már nem tér vissza a gyógyszer-
tárba, máris szárnyai alá vette egy im-
presszárió.

— **MAROSVÁSÁRHELYI HIREK.** Maros-
vásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi tör-
vényszék most ítélkezett Szöcs József, Csinta
községbeli legény felett, aki Virág János ne-
vű haragosát verekedés közben úgy megütö-
tte, hogy a legény sérüléseibe belehalt. Az
enyhítő körülmények figyelembevételével, te-
kinthe, hogy tettét erős felindulásában kö-
vette el, 2 évi börtönbüntetéssel sújtották. —
A marosvásárhelyi Albina banknál már na-
pok óta diszkrét nyomozás folyik. A bank
egyik előkelő tisztviselője 120 ezer lejt si-
kaszott, olyan módon, hogy a kifizetési utal-
ványokat maga vette fel. A sikasztó tiszt-
viselőnek gazdag rokonsága van, amely haj-
landóságot mutat a hiányt megtéríteni. —

CIMARRON

Monumentális német beszélőfilm,
bátor asszonyok, elszánt férfiak
filmje, kik izgalmas élmények so-
rán megalapozták egy jövőd-
nemzedék boldogságát.

Berde Mária tegnap tartotta meg első előd-
sát a marosvásárhelyi Kulturpalota kisterm-
ben. Az íróró Chinezú román kritikus köny-
vét ismertette, amely az erdélyi irodalommal
foglalkozik.

— **KÖZLEKEDESI ZAVAR A NAGYSZE-
BENI VONALON.** Bukarestből jelentik. A
CFR vezérigazgatóságához érkezett jelentés
szerint a Piatra-Olt és Nagyszében közötti
vonalon, Vöröstorony állomás közelében, 30
méter hosszúságban 400 köbméter szikla zu-
hant a pályára és megakadályozta a forgalom
lebonyolítását. A sziklák eltakarítására 50
munkást vezényeltek ki.

— **AZ UJABB HAVAZÁS ISMÉT KÖZLE-
KEDESI ZAVAROKAT OKOZOTT.** Buka-
restből jelentik: Az ideérkező jelentések sze-
rint az újból megindult havazás Erdélyszer-
te súlyos forgalmi zavarokat idézett elő. A
Kolozsvár—Nagyvárad vasútvonalon, Bánffy-
hunyad közelében, másfél kilométer hoszs-
ságban olyan magas hóréteg borítja a pályát,
hogy a 3146. számú vegyesvonal órák hosszat
vesztelt az eltakarítási munkálatok miatt.
Torda és Abrudbánya környékén egy méter
magasságu hó fekszik a síneken.

— **LETARTÓZTATTAK ARADON EGY
BETÖRŐ HÁZASPÁRT.** Aradról jelentik:
Egy Temesvárról Aradra érkezett detektív le-
tartóztatta Virág István 27 éves cipészsegé-
det, aki Kiss Rózália nevű vadházastársa se-
gítségével néhány hónappal ezelőtt betört a
temesvári Vámos és Reiter bőrkereskedő cég-
hez és 17.000 lejt zsákmányolt. Az eljárás fo-
lyik.

— **Juhosné nem politizált.** A B. L. fe-
bruár 3-iki számában beszámoltunk a Ju-
hos-ügy néven ismert per-komplexum ér-
dekes hátteréről. Az ügy egyik szerep-
lője, özv. Juhos Gyuláné, most annak a
közlésére kér bennünket, hogy a cikk-
ben említett francia magasrangú tisztel-
kell semmiféle kapcsolatot nem tartott
fenn és velük édesapja házában semmi-
féle ügyleteket nem kötöttek. Ugyancsak
távol állott tőle mindenkor, hogy poli-
tikai machinációkba avatkozzék.

DECSEY ZOLTÁN:

115

A SIRO VÁROS

Tehát igaz... Valóság... És a háztulajdo-
nos a padlásra siet... A sarokból hosszú
rudat vesz elő és az ablaknyílás közelébe
viszi, ott szépen, gyöngéden a falhoz tá-
masztja. Hej, nem is telik nyolc órába
és büszkén repül ki az ablakon a tri-
kolór, piros örömkök, fehér vágyak és
zöld reménysegek drága szimbóluma...
Több mint fél éve pihen, porosodik sze-
gény zászló a sarokban. De megmaradt,
megbecsülték, hiszen érezték, tudták,
hogy még szükség lesz rá... Be sokáig
tartott... És ott van a szubladában a nem-
zeti színű kokárda... Hamar elő, gyere-
kek, van elég mindeniknek? Simogatják,
a mellükre tűzik, a tükör elé állanak,
illetgetik-billegetik magukat... oh, könyö-
rületes Isten, hát meghallgattad imáin-
kat és letörlöd a könnyeinket?

A Grand Hotel előtt a Mahomet-em-
berbe ütközik. A rekkenő melegben is
rajta van a báránybekecs fujtat, liheg és
hatalmas vörös zsebkendővel törli izzad-
ságát...

— Borzasztó, öcsém... Nem tudok ma-
gamhoz térni...

— Legfőbb ideje, bátyám...

— Hab' Zeit... Már úgy rendezkedtem
be, hogy fél kettőkor indulok. Azután
még két vonat megy és aztán slussz. Aki
nem tudott elszaladni, az itt reked. A sze-

rencsétlenek...

— Kicsodák?...

— Nem mi, édes öcsém... Kolnárek...

— Felesleges az aggodalom. Nem tör-
ténik semmi bajuk...

— Az öreg csodálkozva nézett Pistára.

— Nem történik bajuk?... Igazad van,
nekik már nem történik bajuk...

— Miért is történne?

— Mert nem is történhet. Nem tudod?
Meghaltak!

— Pista meglepetésében nagyot ugrott.

— Meghaltak? Hát mi ez?

— A szomorú valóság... Félőrával ez-
előtt voltam náluk. Még az utolsó pillá-
natban rá akartam beszélni őket. Érthe-
tetlen, makacs ember volt a Gyurka...

De hát már megkéstem... Az egész ház
fel volt fordulva... Gazdasszony, inas,
kocsis, kukta fejvesztetten szaladgált.
Álíg tudták kinyögni... Az ur és az asz-
szony az éjszaka megmérgezték magu-
kat. Nyugodtan megvacsoráztak, meg-
írtak egy-két levelet, azután bevették a
mérget... Ott feküdt a két test a széles
kereketen. Átölelték egymást és a Gyur-
ka arcán boldog, megelégedett mosoly...

De jobb így...

— Jobb így?

— Ha már nem akartak jönni, jobb,
hogy ezt választották. Semhogy a Zilahy
kezére jussanak...

— Zilahy?

— A forradalmi vadbiztos. A fiók
Fouquier Tinville. Majd megismeritek,
édeseim.

— Borzasztó!... Rettenetes... Az a de-
rék ember és az a szegény, életvidám
asszony...

— A Gyurka bolond önérzete! Hogy
róla azt mondják, hogy elmenekült a
csehekkel? Nem bírta volna ki...

— És ti mind továbbmentek?

— Aki elmenekült hazulról, annak to-
vább kell állania. Otthon és itt is számon
tartották. Nincs kegyelem a számára...
Hogyne... Szövetkezett a cseh imperializ-
mussal a proletárok uralma ellen... Ezért
háromszoros halál jár, vízbefojtás, felné-
gyelés és aztán bitó...

Pistának baljóslatu érzés szorította öz-
sze a szívét...

— Bátyám, ismered-e Pattonayt?

A sárospataki Pattonayt?

— Igen.

— Az is itt van?

— Igen. Már vagy három hete.

— No persze... Így már értem. A
menyasszony szoknyáját őrizte... No, és
mi van vele?

— Sejtelnem sincs róla...

— A városban lakik?

— Nem tudom... De a menyasszonya
künn él a Csermelyben...

Tyűh az áldóját... Akkor talán baj
van... A fajdkakas a dürgésben nem hall
semmit és könnyű lepuflantani. Értesite-
ni kellene...

— Értesíteni... De Hogy? Oda most
nem lehet kijutni...

Rámutatott az elvonuló katonákra.

— Akit a mezőn látnak, lepuflantják...

— De csak van magához való esze a
fiúnak...

A domban délre kondultak a haran-
gok...

Pista hirtelen határozott.

— Azt mondtad, hogy még négy óránk
van.

— Igen. Ugy értesítettek bennünket.
De ilyenkor mindig történhetik meglepe-
tés... Biztonságosabb korábban indulni.
Én már fél kettőkor megyek. Kijuthatok
addig az állomásra?

— Talán Tehánynál lefoghatjuk a vo-
natot.

— Nem áll meg, csak Aboson. De hát
ha megreszkírozod, siess öcsém. Elvég-

Telefon 145

Redoute Mozzó

BRASSÓ

Ma, csütörtökön utoljára:

Győzelem után

nagysikerű katonai filmsláger, melynek
keretében fellép a világhírű

„Kék Egér”

orosz balett kar és táncosnő.

»CIMARRON«

Holnap, pénteken Világszenzáció!

PREMIER!

Orléai áldozatok árán megszereztük a

CIMARRON-t

a világ legnagyobb és legtekélyesebb óriás-
filmjét. Egy olyan nagy film melyhez fog-
hatót emberi szem nem látott —

A legnagyobb sláger — 42.000 szereplő!

egy vilákolósszus, aki ezt a filmet nem nézi
meg, annak nem szabad moziba járni!

Megrendül a föld, mert JÖN a
42.000 szereplő

CIMARRON

Redoute-Mozgóba Brassó

A POKOLI BIRODALOM

A kínai forradalom kikényszeríti a háborút

Kína polgárháborújába beavatkozott Japán, ez a valóság. Az előzmények egyszerű elcsorolásából világos, hogy az egész világsajtó megrendelésre ír, mikor kínai-japán háborút állít be és a hatalmakat részben mint békebírákat, részben mint egyik vagy másik hadviselő fél támogatóját szerepelteti.

Mindenekelőtt nincsen — ma még — kínai-japán háború, mert nincsen csak egy hadviselő fél. Senki sem tudja, de mindenesetre senki sem közli, hogy mit és mennyit jelent a nankingi kormány kínai területben, kínai lakosságban és kínai hadseregben számítva. Ha Csang-Kai-Sek visszajött, az azt jelenti, hogy az amerikai-angol kettős az ő vezetésével állt fel egy zsoldos hadsereget. Ha a műveletek tovább folynak, ez a zsoldos hadsereg egyre beljebb és beljebb vásárolja be magát nyugat és északnyugat felé. Kínában ma hét lej a napszám és milliók vesznek éhen, nem lesz tehát sem nehéz, sem drága hadsereget toborozni. Másik kínai hadviselő elköpzelni lehetetlen. Mikor még volt államszervezet, olyan amilyen, de volt, katonailag nem jött Kína számításba mint komoly ellenfél, pedig a régi Kína összeomlásáig még az emberszám jelentékeny tényező volt a hadviselésben. Azóta husz év telt el belháborúban, önmarcangolásban és szervezatlenségekben és ugyanebbe a husz évbe esik az európai háború és a háború utáni hadikészülődés, ami alatt az új felfedezések a hadviselő pénz- és ipari vállalkozásait tették, a gázok és gépek háborújává. Hol van itt a nemlétező Kína?

Ennek a készülő hadseregnek csak egy irányban van elzárva az útja: — a dél-kínai szovjet felé. A békés útja van elzárva, viszont meg van a lehetősége, hogy ezt katonailag leverje.

Az eshetőségek tehát ezek: — a hatalmak megegyeznek és elodázzák a kínai forradalom fegyveres likvidálását, vagy megegyeznek abban, hogy kínai-japán háború színe és látszata alatt felfegyverzik Északkínát és megtámadtatják vele a szovjetet. Másik eshetőség: — a hatalmak nem egyeznek meg és ekkor ki kell törnie a négyes háborúnak: — Anglia-Amerika az egyik oldalon Franciaország és Japán a másik oldalon. A sakktablán már ezerkilencszázhuszonkettő óta így állnak a figurák, mikor a washingtoni szerződés létrejött a keletengeri hatalmak között. Kínának ebben az esetben a vendéglátó hadszíntér szerepe jut, a hadviselés újabb nyelvén a gázbeszívó szerepe.

Ezek a viharfelhők körvonalai. Nem szégyen nem tudni, hogy melyik fog becsúszni és viharra bomlani. De látni így kell és csak így lehet.

Csak természetes az is, hogy az első húzásokból a játszma folyamára még nem lehet következtetéseket vonni.

Csak a Népszövetség munkálataiból lehet kivenni, hogy egész másról van szó, mint amiről szó van. Japán elfoglalja Sanghait — ez még nem ok a felépésre, holott a népszövetségi tanács már akkor mozgásba jött, mikor Japán Mandzsuriaiban operált, ahol formális jogait védte. De Japán bombázta Nankingot, a fővárost is. Ez még mindig nem ok a valóságos közbelépésre és még arra sem ok, hogy a nankingi kormány hadüzenettel válaszoljon. Egészen kézenfekvő, hogy a Népszövetségben belül a vezető hatalmak most vivják az új háború vagy új béke előcsatáit. A nankingi diktátor és hadvezér szalmabáb, aki áll vagy mozdul, a mint a védő hatalmak rángatják és szaván hallatszik a hasbeszéd üreges kongása, mert Genfben azt mondja, amit diktálnak neki, a diktátorok.

Az első eshetőség, hogy a hatalmak már most visszariadjanak a további műveletektől, szinte kizártnak látszik. Az egyszerű megindult fegyverroportás nem hallgat el könnyen és ha lett volna megegyezés, akkor Japán akciója elé senki sem gördített volna akadályt. A beállítás egyszerű lett volna: — Kínai lázadók veszélyeztetik a japán érdekeket és ezért szűkebbé kell az ellenrendszabályok. Senki sem szólhatott volna egy szót sem. „Az alattvalók személy és vagyonbiztonsága” ez olyan szent és sérthetetlen tétel, amely mindent elföd. De miután első pillanattól fogva rendszeres hadműveleteknek veszik és akként kezelik a japáni föllépést, nyilvánvaló, hogy már előzetesen hiányzott a megegyezés és a nagy háborús gép az, amely morogva indul a végzet felé.

Csak a másik eshetőség áll meg: Kínából föl lesz fegyverezve a fölgyverezhető terület és megindul a harc háromfelé. Csang-Kai-Sek a japánok és a déli

szovjet ellen, Anglia-Amerika Japán ellen és a déli szovjet ellen. Tehát kül és belháború egyszerre.

Jóslni és pedig írásban jóslni bálátnak és veszélyes foglalkozás volt addig, de az ismert tényekből nem lehet más következtetésre jutni. Ez a logika vonala. Egyenes de keskeny.

A meglepetések széles mezője ellenben tág és elhatárolatlan. A meglepetés például, hogy ha a háború felölti igazi méreteit és a döntés kitörlődik, akkor Anglia és Amerika semhogy Franciaország és Japánnal szemben alul maradjanak, felnyitják a forradalom még zárt zsilipeit. Ha ugyanis veszendőben van a nagyhatalmi presztizs, akkor inkább az özönvíz, vagy a özőntűz. Amerika az orosz szovjettal már kötött rentábilis üzleteket és gondolhatja, hogy ugyanígy biztosíthatja érdekeit Kínában is. Meglepetés volna, de nem lehetetlen.

Ellenmelegetés volna viszont, ha ugyancsak a háborús nyomás alatt Japán egyezne meg Moszkván át Délkínával. Ez jelentené a sárgaveszedelműt, nem Európában, hanem Ázsiában.

Ma még minden ellene mond ezeknek a fordulatoknak, hiszen Angol-india és Francia-india határosak Délkínával. Ki tételezheti föl, hogy valaki a szomszéd telken tüzet gyújtson. De akik már átéltek a nagyháborút, megtanultuk, hogy nincsenek lehetetlenségek és mert maga a háború gaz örület, az örület külön logikája vezeti benne a hadviselő hatalmakat és hogy ennek a logikának nincsen sem közössége, sem hasonlósága a józan értelem törvényeivel.

És minden váratlan várható már azért is, mert ami eddig történt is a kényszer hatása alatt történt és ami eljön, az mind csak további erőszak nyomása alatt fog kialakulni.

Ez a kényszer maga a kínai forradalom és annak Moszkvával való szövetsége. Sun-Jat-Sen halálán ágyán utolsó üzenettel Moszkvához utalta a kínai forradalmat. Ez a forradalom közvetlenül, óráról-órára közeledő végső veszedelmével fenyegeti a nyugati hatalmak és Japán összes kínai érdekeit és érdekeit. A dél-kínai szovjettal szemben ma nem áll szemben aktív erő, olyan, amelyet Kína maga tudna kitermelni magából. A Csang-Kai-Sek kísérlet négy éve tart és megbukott. Valaminek történnie kell és ez a valami a háború.

Az óra már nem ketyeg, hanem hangosakat üt. Az új öt éves terv, amint a lapok közlik, főként Kelet-Szibériában és Északmongóliában állít be fantasztikus méretű villamoscentrálékat és ipartepeket. Egyelőre papíron, de már egy ilyen papír életre kelt és nem diplomata, az, aki megköszöni, hogy ez a második is valóság válna.

Mindez hadi készülődés és minden hadi készülődés. Az iránytű a háború felé mutat. A hatalmak élén álló emberek már cselekedtek, most már a végzet jön.

Vagy a csoda jön, hogy a hadikészülődésből béke lesz. Szegény, kicsi béke, alig-alig röfnyi, mert a távolkelet mai poklában minden forrhat, csak béke nem. Az ideiglenes béke csak lélekfelvétel lehet, előadás, de a nagy háború összes feltételei ott adva vannak és a nagyjátéréshez már nem hiányzik egyéb, csak a genfi leszerelési konferencia határozmányai.

Tanódy Endre

Megoperálták MacDonaldot

London, február 4.

MacDonald miniszterelnökön tegnap végrehajtották a szükségessé vált szemoperációt, amely kitűnően sikerült. A miniszterelnök tíz napig marad szanatóriumban.

— POSTACSMAGOK SZÁLLÍTÁSA MECHANIKAI UTON. A kopenhágai postaépület csomagosztályában a postacsomagok csoportosítása legújabb mechanikai uton történik. Megszűnt a csomagok kézzel-kézre dobálása. Az emberi erőt technikai erők helyettesítik, ami nagy haladást jelent ugyan, de — sajnos — sok embert fog kenyerétől megfosztani. A csomagokat forgó szíjakra fektetik, amelyek terhüket néhány emeleten át szállítják, míg aztán egy rézsutos fekvésű asztal elé kerülnek, amelyen szortírozzák. A szortírozás után újból megindul a forgó szíjak munkája és a csomag belekerül a postaszákba, amelyben vidékre szállítják.

A nátha, Rheuma és minden-nemu hülések leghatásosabb ellenszere az Aszpirin-Tabletta.

ASPIRIN TABLETTA, de csakis valódi, a „BAYER-KERESZTTEL” és eredeti csomagolásban 20 és 2 tablettával

Egy trükk, amey visszafelé sült el

A belügyminisztérium vereséget szenvedett a B-listára tett negyven-negy kolozsvári rendőrtiszt ügyében

Nem sikerült „helyet csinálni” az új rezsim protezsztjainak

Kolozsoár, február 4.

Nemrégiben óriási konsternációt keltett Kolozsváron az a hír, hogy egy homályos eredetű intézkedés alapján B-listára tették a kolozsvári rendőrség majdnem egész tisztikarát, tekintet nélkül a szerzett jogokra. Az történt ugyan, is, hogy a rendőrkészletre csak szóbelileg közölték az ideiglenes állományba való degradálást, a kolozsvári állam rendőrségi vezérfelügyelőség átiratára hivatkozva.

Ez az átirat is elfelejtette közölni, hogy milyen miniszteri cselekedet alapján fosztották meg a kolozsvári rendőrtiszteket 90 százalékát törvényesen szerzett jogaitól. Ilyenformán

a tisztviselőknél nem volt semmi végzés, vagy más hivatalos írás a kezükben, amelynek alapján megtámadhasák a rájuk néző anyagi szempontokból katasztrófális, morális szempontból pedig megalázó rendelkezést.

Ez azonban még csak az egyik furcsa oldala ennek az ügynek. A tisztviselők óstromló kérdészködésére az államrendőrségi főfelügyelőség annyit még elárult a dolgról, hogy a névszerint felsorolt 44 rendőrtiszt B-listára helyezését a belügyminisztérium rendőrségi osztályán működő minősítő és előléptetési bizottság rendelte el.

Az ügy megértéséhez tudni kell még, hogy a B-listára tett tisztviselők az 1913 évi törvény alapján léptek a rendőrség szolgálatába 1919 és 1921 között ideiglenes minőségben. Amikor 1924-ben megcsinálták a köztisztviselők szabályzatát és beosztását, valamennyien megkapták a véglegesítést. Később az 1929-ben megszavazott új rendőrségi törvény alapján mind a 44 rendőrtisztet személy szerint is véglegesítették állásában. Ezt a törvényt azonban 1930-ban módosították és ekkor

néhány rendőrtisztet belügyminiszteri rendelettel megfosztották kétszer is véglegesített rangjától.

A visszafelé léptetett rendőrtisztek pert indítottak az állam ellen és az összes fórumoknál megnyerték a pert. A bukaresti Semmitőszék megsemmisítette a törvényellenes miniszteri rendeletet, viz-

szahelyezte a degradált tisztviselőket eredeti rangfokozatukba és fejénként 10–20 ezer lejcs, erkölcsi kártérítést is megítélt nekik.

Ilyen előzmények után igazán megfoghatatlan, hogy 1931 végén megint módosították a rendőrségi törvényt és ezen az alapon Kolozsvár rendőrségének majdnem az egész tisztikarát B-listára tették.

Az egyedüli és kézenfekvő magyarázat az, hogy a kormány egyrészt nem tartja a maga szempontjából megbízhatónak a kolozsvári rendőrség tisztjeit, másrészt pedig a maga embereit szeretné volna helyükbe ültetni.

Erre a szándékra enged következtetni az a körülmény is, hogy amikor a degradálást a 44 tisztviselővel szóbelileg közölték, az értesítésben az is benne volt, hogy mindenki, aki megrövidítve érzi magát, adja be írásbeli kifogásait hivatalos úton az államrendőrségi főfelügyelőséghez.

Ennek a felhívásnak nyilvánvaló tendenciája az volt, hogy a házi panaszkodással az érdekelt tisztviselők kiesse-nek a 30 napos megtámadási határidőből, mert akkor minden tovább nélkül kitéhetik őket a rendőrségtől.

A ravaszul elgondolt és illegálisan végrehajtott csele azonban nem sikerült. A meglepetésként felháborodott tisztviselők azonnal ügyvédekhez fordultak és perbe hívták az államot a sérelmes rendelet miatt. Amikor ezt Bukarestben megtudták, összeült a belügyminisztérium illetékes bizottsága és elhatározta, hogy jobb lesz az egész dolgot visszacsinálni, mert a megindult perben a tisztviselők csak nyertesek lehetnek. És anélkül, hogy valakinek szóltak volna,

a minisztérium több rendőrtiszt lefokozását revízió alá vette és véglegesítette őket az állásukban. Hír szerint rövidesen mind a 44 rendőrtisztet visszaminősítik, mert a minisztérium azt akarja, hogy az ellene indított per még tárgyalásra se kerüljön.

Ő tudja, miért.

Ezek után az egyszerű adófizető polgár joggal felteheti azt a szerény kérdést, hogy minek bocsátkozik a belügyminisztérium ilyen furcsa kalandokba, amelyek sok mindenre alkalmasak, csak arra nem, hogy a „tekintély-kormány” tekintélyét öregbítsék?

Asira (Apolló) Mozgó BRASSÓ.

Mától a legnagyobb filmgyár, az „UFA”-gyár legnagyobb filmje:

Monte Carlo bombázása

Ennek a filmnek nincs szüksége dicsőretre.

Jegyezze meg jól az előadások napjait!

Tfjúság

Markovits Edith.

A nyomor dala

Énekel a nyomor:
Rongyokba didergő emberek foga
Vacogva zenél,
Nótázik a tél
Csontokba hasít fehér mosolya.

Énekel a nyomor:
Emberi tudókból hang sipol elő,
Ez is muzsika,
Peng a nagy Kasza,
S amott már feltűnik a temető.

És gyomrok korognak,
Éhez embernek, jaj, nem lehet várni,
A nagy sorból kiállni.
A nyomor énekel
És erős hangja betölti a földet...
Vulkán.

Decebál kincse

ERDELYI REGE

Erdély földje régente egy hatalmas népe, a dákoké volt.

Ez a nép kincseit szerette jobban, mint hazáját. Mikor a római hadak betörték országukba, Decebál királyuk, hiába fuvatott harci riadót és hiába gyújtattott a hegycsúcsokon jelző tüzcsóvákat, a dákok csak győren gyűltek zászlója alá, ellenben a legtöbbje otthon maradt kincseit eladni és házat erősíteni cölöpökkel és sáncokkal.

A római hadak besétáltak a védtelen határokon és könnyűszerrel vették birtokukba a dákok örökdíseit és városait és kegyetlenül irtották a népet.

A szerencsétlenül járt nép még ekkor sem tért észre, hanem bünteti tetteit azal, hogy aranyból egy borjút formáltak s annak mint istennek áldoztak, szolgáltak s annak kérték segítségét.

Büntetésük nem is maradt el, mert az Isten egészen elvette a segítséget tőlük és a római ug kiirtotta őket, hogy hirmondó is alig akadt belőlük és az is elmenekült, haza nélkül bolyongott s elhagyottan pusztult el.

Népeben csalódva, Decebál dák király saját kardjába bocsátkozott, de előbb ő is kincseit Arany mellett a Srigy medrébe elásatta és egy nagy boltíves pincét csináltatott a rejtékhely fölé s abban egy sárkányt tett a kincsek őrzőjévé, hogyha már más ember nem örvendezhet a kincsek, más nép se örvendezzen annak.

A rómaiak szorgalmasan kutatták a kincseket, hogy azt Trajánus császáruknak átadják, de nem tudtak ráakadni s csak a bányákat vehették birtokukba kétszáz évig tartó uralkodásuk alatt.

Izabella magyar királyné uralkodása alatt több mint száz darab dákkori aranyat találtak, melyet a Srigy vize mosott ki a földből.

A nép ma is kutatja a kincseket és áradáskor, mikor a Srigy vize kiárad és csörömpölve, zörögve sodoja alá a követeket, suttogva mondja:

— A sárkány tisztítja, fényesíti az iszapból a dák kincseket.

Sólyom Fekete Mária

Muki és a zsiráfok

Messze földről, Afrikából, két zsiráf érkezett az Állatkertbe. Vékonylábú, hosszonyakú állatok ezek a zsiráfok, a fák lombjait fogyasztják fü helyett, lehet, hogy azért is nyugult úgy meg a pettyes nyakuk. Erről a két zsiráfról akarok elmondani egy kis történetet, a melyben Muki is szerepel. Ismeritek Mukit, ugyebár? Ő az a kis virgonc majom, aki soha sem töri jóban az esztét. Ezuttal is ezt tette. Amikor megtudta, hogy messze Afrikából, az ő egykori házából, két zsiráf érkezett, megszökött a ketrechől, s usgyil mint a szélvihar futott, meg sem állva a zsiráfházig. Mindjárt beszédbe egyeledett a hosszonyakú vendégekkel s azt füllentette, hogy vele nem törődik senki, a gyermekek nem hoznak neki diót, mogyorót édességet, így hát nagyon unja magát.

A jósziw zsiráfok megszánták, de meg is szerették a bohókás kis Mukit s azzal bucsúztak tőle, hogy másnap is szívesen látják.

Alig pirkadt a reggel, Muki, hóna alatt

egy üres szivarskatulyával megjelent a zsiráfok házában. Honnan szerezte a skatulyát, a csoda tudná, elég az hozzá, hogy a szivardoboz két szélére mennydörgős hosszú spárgát kötött s arra kérte a zsiráfokat: fognák a spárga végét a foguk közé. A két zsiráf eleget tett a kérésnek, erre aztán Muki beleült a szivarskatulyába s vidáman hintázni kezdett. Egyre magasabbra lendült a hinta, a zsiráfok figyelmeztetni akarták, hogy baj történhetik, azonban nem tudtak szólni, mert hiszen ajkukkal a spárga végét fogták. Közben figyelmessé lett a zajra az

BOSCH ÉS BERGIUS

A legutolsó vegytani Nobel-díj kiadásakor a svéd Akadémia némileg eltért harmincéves hagyományaitól. A nagy kiüntetést ezuttal nem a tiszta tudományos kutatás, hanem a gyakorlati keresztilvitel jutalmazására fordította, amikor Karl Bosch és dr. Friedrich Bergius között osztotta meg a díjat.

Karl Bosch most ötvenhét éves. Legnagyobb műve, hogy egy másik Nobel-díjas tudós, Fritz Habernak, laboratóriumi jellegű eljárásból világipari teremtett. Haber egyesítette mesterségesen a nitrogént a hidrogénnel, de mikor évekkal ezelőtt találmányát a gyáripárnak bemutatta, nem sikerült minden úgy, ahogyan akarta. Bosch, aki a kísérletnél jelen volt, ennek ellenére felismerte az eljárás nagy jövőjét és csak az ő közbelépésének köszönhető, hogy az eszmét nem ejtették el. Bosch volt azután az, aki a mesterséges ammoniák előállítására szolgáló igen bonyolult géprendszert megalkotott. Haber kísérleteinek helyettesítésként a tudósok elismerték, de nem hitték el, hogy gyakorlatilag hasznosíthatók. Valóságilag új alapokra kellett fektetni a vegyszeti technológiát, hogy lehetővé váljék a munka a gázokkal, különösen hidrogénnel, 400 fok hőmérsékleten és mintegy 200 atmoszféra nyomás alatt. Bosch az ammoniák-gyártást nemcsak technikailag lehetségessé, de gazdaságossá is tette. Minden más gyakorlati eljárás, amely a nitrogén és hidrogén egyesítésével igyekszik ammoniákat előállítani, legfeljebb csak apró részletekben elüt

őreg Sziám elefánt is, mert Muki főkévében hangosan kiáltozta hintázás közben:

— Ihaj! Csu haj!

Sziám nem állotta szó nélkül s mert ismerte Muki pajkosságát, odaszólt neki:

— Kis fiúr, vigyázz, mert lepotylyansz a hintáról.

Muki azonban nem hallgatott a jóakaró figyelmeztetésére s így válaszolt Sziámnak:

— Ne szóljon bele, maga ehhez nem ért!

Ebben a pillanatban fordult egyet a dohányos skatulya, de vele fordult Muki is le a magasból a kemény földre s bizony jól odaütötte a hátulsó részét; így bühödött a szófogatatlanságáért.

Azóta nem is volt látogatéba a zsiráfoknál. Otthon ül és hidegvizes ruhával borogatják, mert bizony megdagadt a helye a zuzódásnak. Jó lecke volt ez neki. Reméljük, hogy hasznát veszi s meghallgatja a jövőben a jó tanácsot!

A huncut majmot is utoléri a sorsa, nemcsak a huncut gyereket!

Ezért lehet tanulságos a gyerekeknek a majomhistória is!

változata a Haber-Bosch-módszernek.

Friedrich Bergius neve már régen közismert. Életének főműve a szén cseppfolyósítása, a „bergizálás”, ami abból áll, hogy a szénből vagy nehéz kátrányolajból könnyen égethető benzint csinál hidrogén hozzáadásával. A hidrogén felvétele itt is igen magas hőmérsékleten és igen nagy nyomás alatt történik. Bergius dankszónát tartatással végezte kísérleteit, amelyek összesen mintegy 15 millió márkát fogyasztottak el. Az utóbbi időben Bergius, aki most 47 éves, más érdekes kísérletekkel is foglalkozott, amelyeknek gyakorlati alapját megteremtette, de gazdasági jelentőségét megítélni még nem tudjuk. Rendkívüli nehézségekkel megbirkózva, technikailag kidolgozott egy eljárást, amelynek segítségével cellulozéból, tehát fából cukrot lehet készíteni, amelyet azonban egyelőre csak takarmányozásra tartanak alkalmasnak. Bergius Heidelbergben lakik, de történetesen Berlinben járt, amikor a stockholmi akadémia döntése megtörtént. Egy újságíró hozta meg az örömhírt a tudósak, a ki kedves közvetlenséggel mulatni ült le, a következő szavakkal rendelve az italt:

— Most pedig lássunk hozzá a Nobel-díj cseppfolyósításához.

Az orvosi és vegyszeti díjat is német tudósok kapták, fizikai díjat nem adtak ki, az utolsó Nobel-termet a tudományok mezején teljes egészében a németek aratták le.

Csermely Gyula

A megszegyenült hangszerek

A csendes kis faluban új kastélyt épített a földesúr. Szemben a templommal az Isten házával építette fel, hogy még az ablakon kikönyökölve vagy az asztal mellé ülve is lássa a templomot és annak az ég felé mutató tornyát.

Mikor készen állt a kastély, minden szobájába új butor került és az egyik szobába, amit zeneszobának hittak, mindenféle hangszert tettek. Zongorát és hegedűt, brácsát és nagybőgőt, cimbalmot is és fuvalót és más zenei szerszámot, hogy a nagyszámu család minden tagjának éppen az a hangszer jusson, amihez értett.

Mind Budapestről kerültek az új hangszerek a kastélyba és alig hogy a szolgaszemélyzet minden zeneszerszámot a maga helyére tett, mindgyárt azután, hogy bezáródott az ajtó, mind a hangszerek a nyitott ablakokhoz mentek, hogy szétnézzenek, voltaképpen hová kerültek, hol vannak. Mert hát Budapestről a kastélyba leszállított ládákban utaztak s ezért nem láthattak semmit a világól.

— Falun vagyunk — mondta a nagybőgő. Ennek volt a leghosszabb nyaka, tehát ez nyújthatta ki legmesszebbre az ablakon. — Onnan tudom, — tette hozzá, — mert mindenütt csak alacsony parasztházakat látok. Az utca sincs kikövezve, csupa sár és latyak, amerre nézek.

— Hát ott szemben az a tornyos ház micsoda? — kérdezte a sokfogu zongora.

— Templom, — felelte a nagybőgő. — Pesten is volt ilyen, éppen szemben volt a kirakattal, amelyben álltam. És nini, folytatta a nagybőgő, — tornyában harangot is látok.

— Harangot? — kérdezte a többi. — Hát az micsoda? tudod-e?

— Tudom hát; az az zeneszerszám, mint

mi vagyunk. Ha meghúzzák a kötelét, hangot át.

— No, szép zeneszerszám, — gunyolódott a zongora. — Minket a fuvallattól is megövnék, az meg úgy lóg ott, hogy a szél is járja. És kötélen húzzák, hi, hi, hi! Kivánnak neki jó napot, — folytatta a dőlőfős zongora a csufolkodást.

— És elsőnek ő szólt fel a toronyba: — Jó napot kívánok te nagy harang. Mit ettél ma ebédre, hogy olyan a hasad, mint egy hordó?

A harang nem válaszolt semmit. Meltóságteljesen hallgatott a csuf szóra. Jól hallotta az istentelen csufolkodást, de nem válaszolt semmit, mert gondolta: — Visszaadni a csufolkodást, nem keresztényi cselekedet, inkább hallgatom.

A kastélybeli hangszerek most izgatottan össze-vissza beszéltek:

— Háromezer pengőbe kerültem... érttem ötezeret fizetett a gazdám... az én billentyűim elefántcsontból valók... az enyém meg színezüstből készültek. és az az otromba harang, mely csak ordinári rézből van, nem is viszonozza a köszöntésünket... nézze meg az ember az illetlent!

A méltóságos harang még most sem felelt vissza, de egy szót se.

— Megálljatok, — szólalt meg a cimbalom — Mutassuk meg annak a fenhéjázó harangnak, hogy ő micsoda mihozának képest, azután hádd szégyelje magát. Mindegyikünk játszik el valamit, majd meglátja az a harang, mit csinálnak az utcán az emberek, ha mi szólunk és mit csinálnak akkor, amikor ő kelme szól. Te, nagybőgő meg csak nézz ki az ablakon és figyelj a járókelő népet?

— Nagyon helyes, — volt az általános vélemény. — Kezdjed el te, édes cimbalom-testvér.

Szólt is a cimbalom a verőkre és ezek ide-oda is szaladgáltak a hurokon; bizonyára szép nótát vertek ki, de a nagybőgő hátra szólt:

— Semmi. Meg se hallják az emberek; úgy mennek el a ház előtt, hogy még erre sem fordítják a fejüket.

Most a hegedű játszott; érzelmesen húzta a vonó, mert mindenáron jeleskedni óhajtott, de a nagybőgő most is csak azt mondotta:

— Semmi barátom, semmi. Egyetlen járókelő sem akadt, aki csak szemmel is erre fordult volna.

Ugyanigy járt a többi is, a zongora, a harfa, a klarinét, a brácsa, a fuvala.

Közben esteledett és most megszólalt a harang. Dallamosan, égbeemelő szépen és a kastélybeli hangszerek izgatottan kérdezték:

— No most, nagybőgő testvér, most mit látsz?

— Azt látom, — felelte a nagybőgő, — hogy az emberek leveszik a kalapjukat és mindegyik keresztet vet és imádkozik.

A megszegyenült hangszerek most egyszerre leeresztették fejüket és mindegyik a szíve mélyén bocsánatot kért a kigunyolt harangtól, a harang pedig meg is bocsátott nekik szívesen. Tisztán hallhatták a hangszerek az ő jószágos, megszentelt szavát:

— Bing-bang-bing-bok... meg-bo-csá-tok...

Fejtörő

TREFÁS KÉRDÉSEK

Ki nem lát nagyobb urat magánál?
Melyik a három legöregebb ember a világon?

MI EZ?

Imreh Gábor, Nagyborosnyó

Neveim fémet, szerszámot, hőforrást egyesít, pihenést jelent.

KIS KERESZTREJTVENY

Maknics Mária, Kolozsvár.

A	E	E	E
E	E	E	K
L	L	T	S
V	V	Z	Z

Szántóföldön található

Nem lehetünk el nélküle

Ige

Női név

KÉPREJTVENY

Brach Ilonka, Nagykároly.

h rizling u

Szerda o $\frac{1}{0}$

A január 23-iki melléklet Fejtörőjének helyen megfejtése:

Kis keresztrejtvény, vízszintesen: Al-bán, óra, on, ki, ma, ór, ásó; a róka.

Függőlegesen: Róma, na, ló, ár, Brassó, á, a, ok, kó, Pisa.

Képrejtvény: Ahány ház, annyi szokás. Repülőgép. Pénzügyminiszter. — Vakondok.

Nagy részt helyes megfejtést küldtek be: Kópe Margit, Kocsárdi Erzsébet, Kiss Bözsike, Rosenfeld Bella, Kanabé Klári-ka, Fekete Ilona, Ambrus Vilmos, Gyulai Pál, Klein Zoli, Zweier Otto, és Klára Ladó. Lajos és Maknics Mária, Frieder Jolán, Bartos Irén, Petke Ede, Orbán Idus, Türk Mátyás, Fried György, Zuhl Lili és Bandi, Szép Annus és Balázs Béla, Makor Béla, Brach Ilonka, Kaufmann Klára, Fazekas Tildi és Bandó, Sádor József, Antal Mária, Gidály Bandi és Juci, Bede Erzsé, Nemes Nagy Zoltán, Rissfeld Adolf, Markovits Edith, Fogel Helén, Jenői Miklós, Erdős Lacika, Olga Lieb, Friedländer Tibor és Sándor, Miklós Méra, Galinszky Szidi, Nagy Magdus és Gold Eszti.

A könyvet sorshuzás után Kanabé Klárika, Gyulai Pál és Fogel Helén nyerték.

Írják meg pontos címüket, életkorukat és mellékeljenek egy 10 lejes bélyegét portóra.

Megkezdődött a jegyelővétel a

CIMARRON

pénteki premierjére a

Redoute-Mozgóba Brassó

FEBRUAR 6.

Közgazdaság

Mennyi gyümölcsöt exportáltunk?

Bukarest, február 4.

A statisztikai hivatal kimutatása szerint 1951-ben a következő gyümölcs-mennyiségek hagyták el az országot külföldi eladásra:
Alma és körte 7050 tonna, friss szilva 1200 tonna, szőlő 3500 tonna, hámozatlan dió 5100 tonna, hámozott dió 360 tonna.
A fenti kiszállításokon kívül még mintegy 400 millió lej értékű más gyümölcsöt vittek ki az országból és adtak el külföldön az exportőrök.

Eluszott dollármilliók

Newyork, február 4.

A nemzetközi gazdasági és pénzügyi krízis 1951-ben az Egyesült Államok bankjai sorában is hatalmas pusztítást vitt véghez. A december 31-ével lezárt hivatalos statisztika szerint múlt év folyamán pontosan 2990 kisebb és nagyobb pénzintézet lett fizetéseképtelen. Ezeknél a pénzintézeteknél végösszegben 1.759.400.000 dollár volt betétként elhelyezve.

Hogy ebből az egy és háromnegyeddollármillióból hány millió uszott el, arról nem szól a statisztika.

Rövidesen elkészül a szeszmonopolizálási törvényjavaslat

Bukarest, február 4.

A szeszmonopolizálásról szóló törvényjavaslat néhány változatban már a közvélemény elé került a közelmúltban, de a javaslatokat aztán mindig vissza vették, hogy módosítsanak rajta.

Az új javaslat készítésén most egy bizottság fáradozik, melynek vezetője Bratescu pénzügyi államtitkár. Értesülésünk szerint a javaslat munkálataival a bizottság annyira előrehaladt már, hogy annak befejezése már csak egy-két nap kérdése. A javaslatot azután nyilvánosságra hozzák és betérjesztik a törvényvéleményező tanácshoz s onnan a parlamenthez.

Felosztják a csődbement Banca Romana kvótáját

Szatmár, február 4.

A Banca Romana szatmári pénzintézet négy évvel ezelőtt fizetéseképtelen lett, majd csődbement. A csődtömegnek mintegy negyven millió lej aktívája volt, amelyből a tömeg gondnokok alig valamennyi összeget hajtottak be. A banknak a tömeg gondnokai és egyéb költségek levonása után kétféle kétszáz-ezer lej pénze volt, amelyet a csődválasztmány nem engedett széjjel osztatni és különböző jogi kifogásokat emelt az ellen, hogy a csődeljárás alatt ezt a pénzösszeget a bank betétesei között feloszták.

Ebben az ügyben végnélküli perek indultak meg, míg most a nagyváradi tábla úgy döntött, hogy a Banca Romana kétféle kétszáz-ezer lejes készpénzkészletét megfelelő arányban a betétesek között szét kell osztani.

A szatmári törvényesek már ki is tűzték a tárgyalást, amelyen meg kell állapítani, hogy az egyes hitelezőket ebből a maradék összegből fejenként mennyi illeti.

Negyven millió lejből kétféle. Ötszázalék maradt tehát mindössze és ehhez az öt százalékhöz ilyen és évek óta tartó tortura után jut csak hozzá az a betétes, aki annak idején a busás betét-kamat reményében pénzt ebben a pénzintézetben helyezte el.

CIMARRON

egy sokszor kitüntetett monumentális filmalkotás német változatban 42.000 szereplővel.

Változtak az idők, változott a bankpolitika is

Az erdélyi román és szász pénzintézetek nem fizetnek az idén osztalékokat

Huszonegy szász pénzintézet felhívása a betétesekhez — Nem csak osztalékokat, de igazgatósági tantiemet, jutalékokat sem fizetnek az idén, mert az intézetek a tavalyi nyereséget tartalékolják — Hasonló tervek foglalkoztatják az erdélyi magyar és regáti román pénzintézeteket is

Bukarest, február 4.

A változott gazdasági viszonyok, amelyek erősen próbára tették a bankok ellenállási képességét, óvatosabb s főleg gazdaságosabb bankpolitikát követelnek. Amint annak idején megirtuk, a „Solidaritetea”-ba tömörült erdélyi román pénzintézetek néhány héttel ezelőtt Kolozsvárt megbeszélést tartottak, amelyen

elhatározták, hogy ebben az évben nem fizetnek osztalékokat a részvényeseknek s a szokásos igazgatói tantiemetek sem folyósítják, hanem a tavalyi nyereséget teljes egészében intézetük megerősítésére, tehát a tartalékok növelésére fordítják.

Ennek a határozatnak csupán az egyik nagyobb román pénzintézet nem vetette magát alá, nyilván, mert ez az intézet a részvényesek érdekeit nem akarja feláldozni a változott viszonyoknak.

Most újabban a „Revisionsverband”-hoz tartozó 21 szász pénzintézet határozta el magát az erdélyi román bankokéhoz hasonló lépésre.

A szász bankok közös felhívást bocsátottak ki, melyben felszólítják betéte-

seiket, hogy a gyümölcsözletésre elhelyezett tőkéiket ne vonják ki a bankoktól,

ellenkezőleg kössék le betéteiket hosszabb időre, mert a bankok csak így tudnak normálisan dolgozni, illetve a kamatozásra elhelyezett betéteket kamatoztatás végett kihelyezni.

A szász bankok ebben a felhívásban közlik a betétesekkel, hogy egyetemesen elhatározták, hogy ebben az évben nem fizetnek osztalékokat a részvényeseknek,

nem folyósítanak sem tantiemet, sem jutalékokat az igazgatóságnak, hanem az egész múlt évi nyereséget a tartalékok növelésére fordítják, hogy bankjaik aktivitását ezzel is emeljék

Amint értesülünk, ha nem is kollektív formában,

hasonló tervek foglalkoztatják az erdélyi magyar és a legtöbb regáti román pénzintézetet is,

amivel főleg azt akarják elérni, hogy a bankok iránt megingott bizalmat a betétesek körében újra helyreállítsák.

Az exportőrök bejelentik:

Ha nem fizetik a prémiumot — leáll az export!

300 millióra rug már a ki nem fizetett buzaprémiumok összege

Bukarest, február 4.

A Nemzeti Exportintézet igazgatósága tegnap este igazgatósági ülést tartott, a melyen több gabonaexportőr, mint igazgatósági tag vett részt. Az ülésen tárgyalták azokat az egyezményeket, amelyeket az utóbbi időben Románia kötött külföldi államokkal s amelyek az ország kivitelének növelését teszik lehetővé különösen azokban a cikkekben, melyek főbb kiviteli cikkei az országnak: gabonaművek, petroleum, fa, élőállatok és állami termékek.

Az egyezményekkel kapcsolatosan az ülésen a gabonaexportőrök képviselői kifejezték, hogy bár

az eddigi jelentések szerint a vetések jól teleltek, tehát megint rekordtermésre lehet számítani,

a gabona, elsősorban pedig a buza külföldi értékesítése — a kedvező külkereskedelmi egyezmények ellenére — súlyos nehézségbe fog ütközni, ha a kormány a gabonaprémium hátralékait ki nem egyenlíti sürgősen.

Eddig ugyanis — mondták az exportőrök — mintegy háromszáz millió lejjel tartozik a kincstár buzaprémiumok fejében, amit az exportőrök egyenesen ráfizetnek, minthogy

a vagononkénti 10.000 lejes prémiumot belekalkulálták a buzárukba abban a biztos hitben, hogy a kincstár a prémiumokat rendszeresen fizetni fogja.

A kivitt az exportőrök ebben a kampanyban még akkor sem fogják lebonyolítani, ha a kormány ígéretet tesz arra, hogy a prémium-rendszert továbbra is fenntartja, ha a hátralékos 300 millió lejnyi prémiumkövetelést ki nem egyenlítik.

A B. L. munkatársa beszélgetést folytatott az ülésen résztvevő egyik exportőrrel, aki többek között a következőket mondotta:

— Ma este az exportőröknek egy küldöttségét fogja fogadni Argetoianu pénzügyminiszter, aki előtt fel fogjuk tární a

helyzetet. A kormány még december elején határozott formában ígéretet tett arra, hogy karácsonyig a prémiumköveteléseket kiegyenlíti, ami azonban nem történt meg. Ennek ellenére az exportőrök folytatták a buza kivitelét s

januárban is jelentős mennyiségeket szállítottak ki az országból, mert biztak abban, hogy ha késik is a prémiumkifizetés, egyszer csak eljön annak az ideje.

A helyzet most az, hogy a legtöbb exportőrnek prémiumokban, illetőleg prémiumkövetelésekben fekszik a pénze s nem tudja fizetni a kivitelre vásárolt búzát.

— Ha Argetoianu miniszter nem tesz határozott ígéretet arra, hogy a prémiumok kifizetését azonnal megkezdi a kincstár, úgy az exportőrnek vége szakad, mert a gabonakereskedők minden további beszerzést kivétel céljából, beszüntetni kénytelenek.

Faanyagok februári szállítási tarifája

Bukarest, február hó 4.

Jelentettük, hogy a vasut ebben az évben csak március elsejével fogja életbe léptetni a nyári tűzfaszállítások kedvezményes tarifáját. Minthogy

az idei nyári tarifa nem lesz egyenaz mint a tavalyi,

a vasut már megkezdte az új viteldij-szabás összeállításának munkálatait. Ezzel egyidejűleg a vasut igazgatósága a következő rendeletet adta ki:

Egész február havában a belföldi fogyasztásra szánt alább közölt szállítmányokra a special-tarifa 21-et kell alkalmazni. Ezek: tűzifa, fahulladékok és szék, brikett és brikett-hulladékok, cserép és építési homok.

A szénbriket, valamint a szén és lignit a special-tarifa 20. tarifa alá esnek

Vajjon hol van?... A pénzügyminiszterium kimutatása szerint 1951-ben a kincstár 114 millió lejt vett be szeszdó címén, szemben az 1950 évi két és fél milliárddal. Ha ezt a jelentést olvassa az ember, önkéntelenül felteszi a kérdést: vajjon hová lett a különbözet? A különbözet, mely több, mint két és negyed milliárd. Mert, hogy a feketeszesz gyártás nem volt valami kitünő üzlet, bizonyítják a tönkrement feketések. Rejtély, mely felderítetlen marad.

Fogy az osztrák aranyfedezet. Az osztrák nemzeti bank legutóbbi kimutatása szerint a devizállomány újabb tizenhárommillió sillinggel csökkent. A bankjegyfedezet huszonegy százalékra redukálódott, ami azt jelenti, hogy a stabilizációs pont legalsó fokához jutott. Az osztrák nemzeti bank a devizahiány pótlására nagyobb mennyiségű aranyat volt kénytelen eladni.

KÖZSZÁLLÍTÁS KÖZMUNKA

FEBRUAR 15: A segesvári erdőigazgatósághoz tartozó Sárkány község erdőfelügyelősége árlejtést tart nagyobb erdősig kihasználásának bérbeadására. (Hiv. lap. 22. sz.)

FEBRUAR 10: Szeben város tanácsa árlejtést tart az 1952. évre szükséges városi nyomtatványok és írószerek beszerzésére. A rendelés értéke 100 ezer lej.

FEBRUAR 18: Arad város tanácsa árlejtést tart az összes városi középiskolák és javítási munkálatok 1952. évre való bérbeadására.

FEBRUAR 20: Beszterce-Naszód vármegye közpórháza Besztercen árlejtést tart az 1952. évre szükséges orvosság és kötszer beszerzésére.

FEBRUAR 25: Kolozsvár város tanácsa árlejtést tart a városi szemétkihordásnak 3 évre való bérbeadására.

FEBRUAR 26: A nagybányai állami üzemek igazgatósága árlejtést tart 12.000 tonna égetett pirit beszerzésére és leszállítására.

FEBRUAR 29: Temesvár város tanácsa árlejtést tart a gázgyárnak szükséges 90 vagon kőszén és 9 vagon lignit beszerzésére.

MARCIUS 7.: A CFR vezérigazgatósága Bukarestben árlejtést tart 4000 tonna kovácsoló szén beszerzésére.

MARCIUS 9.: A CFR vezérigazgatósága Bukarestben árlejtést tart 1500 tonna koks beszerzésére.

Sörraktárosoknak

ajánljuk

prima sörünket

Thomas — Sibiu

Szerkesztői üzenetek

Sz. B. Speciális acélfaragóműhelyről nem tudunk, de a brassói Schiel-gyárban acélszolgálással is foglalkoznak.

Biztosítás. Az államok közt történt megállapodás értelmében az egy-kettő arányban igényelheti a biztosítási összeget.

810219. sz. előfizető. A kért villanytelep címe: Electro Invest, Brassó, Szentpéteri-ut. Sorsjegyei nem nyertek.

Sz. F.-né. Már régebbi idő óta nincs Brassóban és az újságvállalat alkalmazásában sem. Ügynök volt.

Engedi előfizető. Baktay Ervin, Budapest, Horthy Miklós-ut 146.

Sz. I. Párisi Hírlap, me Dauphine 27.

F. M., Torja. Egy villanytelep végleges elnyeréséhez a következő okmányok szükségesek: 1. Telepengedély. 2. Működési engedély. 3. Szerződés a községgel. 4. Prefektusi jóváhagyás, a községi szerződésre vonatkozólag. 5. Igazolása annak, hogy a Monitorul Oficialban, valamint három más újságban a község világitására árjelítés hirdettetett ki. 6. A házról három darab rajz a PTT részére, 40x35 cm. 7. A házról három darab terv, nagy léptékben. 8. A gépházról három darab terv, nagy léptékben. 9. Pontos műszaki leírása úgy a gépi berendezésnek, mint a házlatnak. 10. Mivel Háromszék megye területe egészben az Italo Belgiana társaság koncessziója, igazolása annak, hogy ez a társaság nem tud áramot szolgáltatni. A fenti igazolványok és iratok az Inspectoratul Industrialnál Brassóban nyújtandók be, aki azt az iparügyi minisztériumhoz továbbvezeti.

Nyugdíj! Munkát! Kenyeret! Minden egyből jót is, csak ilyen verseket nem.

Érdeklődő. Balázs Ferenc unitárius lelkész, Cheia (Mészök) Jud. Turda, Vándor Sándor Nagybanján pontosabb cím nélkül is megkapja levelét, de tessék a neve mellé odaírni, hogy bicsérdista és eszperantista.

K. Gy., Medgyes. Levelét eljuttattuk aradi tudósítónknak, aki majd válaszolni fog önnek.

N. S. Külön hidászati iskola nincs az országban, de a technikai főiskolákon ez a szak is képviselve van. Vizsgát is nyilván ezek valamelyikén, (Bukarest, Temesvár, Csernovitz) lehet tenni. Valamely iparfelügyelőség bővebb felvilágosítást adhat.

Sz. I. Ebben a kényes kérdésben nehéz tanácsot adni. A leánynak tudnia kell, hogy megrágalmazzák-e, vagy sem, s ha igen, akkor nem könnyel és révedéssel, hanem perrel kell válaszolnia a rágalomra. Ha nem teszi ezt, akkor bizony önmaga a lelkeben tövis marad, amit sem idő, sem szép szó ki nem huz többé. Az ilyen ügyben azonban mégis az egyéni érzés az irányadó. Önmaga kell éreznie, hogy a történetek után mi történjék.

P. M., előfizető. Otthon, ahogy saját kártyájával kártyázhat, a saját rómijével rómizhat is. De egyébként lebélyegzés nélkül, ha fából van, sem szabad használni.

B. A., Vulkán. Pengőt Magyarországból Romániába csak a Magyar Nemzeti Bank engedélyével lehet küldeni, tehát nem egykönnyen. Belföldi pengő 22-23 lej, egyébként Magyarországon az eddigi árfolyam 29.45.

Tanító. Tanítóképzőt végzett egyén semmiképp sem mehet jogi fakultásra. Cikket beküldhet, de csak akkor közöljük, ha aktuális, érdekes és jól van megírva.

Háromszinű macska. Bármilyen megtisztelő volna is ránk nézve, hogy annak a művésznőnek szíve leghőbb vágyát, a három színben pompázó bakcicát mi közvetítsük, lapunk szigorú elve miatt, melyek az áruközvetítés a szerkesztőségi részben tiltják, le kell mondanunk róla. Ellenben nagysád, a művész és a háromszinű bakmacska számára állandóan nyitva a B. L. apróhirdetési rovata.

SORSJEGYEKRŐL:

G. B., Brassó. Nem nyertek. Attól függ, mennyiért vette, mert a sorsjegy maga jó. — **Icanus. Református. Ch. Döme. Mária. Bl. Károly.** Brassó. **Jancsi 1905. V. M., K. Mercurea. Rózsa. Sibiu. K. B. 10. Veszesség K. F. 21509. sz. előfizető. 020713. sz. előfizető. V. Lajos, Brassó. P. Gy., Brassó. S. K. E. A. 12052. sz. előfizető. Imeni. Régi előfizető K. S. Sz. K., Szinája, Sorsjegyeik nem nyertek. — **082903. sz. előfizető.** A 11020. sz. mentőszorgjegy 500 lejt nyert. A többi nem nyert — **L. János.** Olasz vöröskereszt sorsjegyét (01035-36) 41 lírával kihúzták.**

Az összes bel- és külföldi sorsjegynevelményjegyzékeket állandóan figyelemmel kíséri és kíváncsra felvilágosítást nyújt a B. L. olvasóinak a Széplaki Takarékpénztár R. T. Berettyószéplak. (Suplacul de Bărcău, jud. Bihor.)

Iskolák Egyesülletek

MAGYAR VIDÁM-ESTÉLY BUKARESTBEN. Bukarestből jelentik: Február hatodikán este kilenc órai kezdettel vidám-estét rendeznek a bukaresti magyar műkedvelők a Transilvania teremben. Előadásra kerül: Majd a jégénye című bohózat. Szereplők: Varga Lajos, Borbély Margitka, Bence Bőzsike, Árvai Józsefné, Kárpáti M. Géza, Borbély Mihály. A vidám műsor további számai között a Nyul című bohózatot, a következő szereposztásban hozzák színre a magyar műkedvelők: Deme András, Rubin Ferenc, Árvai Józsefné, Árvai József, Borbély Margitka és Borbély Mihály. A műsorból megemlíthjük még Ferkó Ferenc dalszámát és Rubin Ferenc-Fellner Jenő duettjét. A műkedvelő előadást táncestély követi. Belépő díj személyenként 40 lej.

BUKARESTI MAGYAR DIÁKOK TEA-ESTÉLYE. Bukarestből jelentik: A Bukarestben élő magyar diákok az idén is folytatják a tavaly megkezdett dícséretreméltó kulturtevékenységüket. A diákok által rendezett tea-estélyeken a bukaresti magyarok mindig szívesen jelentek meg, hiszen így kitűnő alkalom kínálkozott számukra, hogy megismerkedhessenek a magyarság jövődjé vezetőivel. A bukaresti Koós Ferenc Kör Diákosztálya legközelebbi tea-estélyét február 6-án rendezzi a Turnverein, Str. Brezoiu 49. (volt 35.) sz. alatti helyiségeiben. A tea-jegy ára 60 lej.

A TARTALÉKOS TISZTEK EGYESÜLTEI BRASSÓBAN. Tartalékos és rezervista tiszték egyesülete Regele Carol al II brassói csoportja" néven egy alakulatba tömörültek. Elnök: Mihailescu Nicolae ezredes, alelnökök: Benția Pompeius ezredes és Knall Viktor alezredes. Az egyesület ezután kéri a Barcaság területén élő érdekelt tisztakat, hogy tömörüljenek mind ebbe az alakulatba és e célból tudassák címüket Dumitrescu Joan őrnaggyal, Brassó, Jorga-sor 18.

A TUTSEK-NÖVÉREK A FILHARMONIKUSOK ESTÉLYÉN. A brassói filharmonikus társaság e hó 11-én, csütörtökön este fél kilenc órakor a Honterus-aulában tartandó

hangversenyek kiemelkedő mozzanata lesz Tutsek Ilonka és Piroška, az egyéni bájukról is annyira rokonszenves brassói ikernővérek fellépése. A Tutsek-nővérek, akik tudvalevőleg Budapesten és Berlinben végeztek tanulmányait és gyönyörű hangjukat az operák és koncertekben a művészi teljességig kápezték ki, már néhány alkalommal a brassói közönségnek is alkalma volt meggyőződni, a filharmonikusok estélyén mint Wagner-énekeseink fognak szerepelni. A nagy zeneszerzőnek szentelt estélyen zenekari kísérettel (Richter Pál vezénnyel) a Mesterdalkok, a Tannhäuser és a Lohengrin nyitányát, a Tannhäuserből a Csarnok-áriát, a Lohengrinből Elza álmát, továbbá Elza és Ortrud nagy jelenetét a Lohengrinből és Wagner-dalokat fognak énekelni. A nagyérdemű hangverseny iránt, melynek a Tutsek-nővérek fellépése különös vonzórótt ad, máris rendkívül nagy az érdeklődés. Jegyeket 100, 60 és 40 lejes áron Hiemesch buzasori könyvkereskedésben és a koncert estélyén a pénztárnál lehet váltani.

Külföldi humor

AZ ISKOLAI FELADAT

— Papa, kérlek, ezeket a mondatokat kellene parancsoló módba áttenni. Nem segítenél?

— Fordulj a mamához, fiaskám. A parancsoláshoz ő ért a legjobban.

(Hummel.)

★

BIZONYTALAN IDŐK

— Mi az, már megint pénzért jön, hiszen csak tegnap adtam. Jöjjön egy hét múlva.

— Mit tudhatom én a mai zavaros világban, hogy uraságodnak egy két múlva lesz-e még pénze?

(Nebespalter.)

★

HIDEGVÉRREL

— Kedves barátom, ha nem tudok ma száz pengőt fölhajtani, kénytelen leszek fölbelőni magamat. Nem segíthetnél rajtam?

— Sajnálom, nincs revolverem.

(Ul.)

★

KEDVEZŐ ALKALOM

Ünnö: Hallja, Mari, maga az én fogkefém használt. Most már meg is tarthatja, nekem nem kell.

Szobalány: Nagysága kérem, tegnap a felsőjét is használtam ám.

(Muskete.)

MOZI!

Vármegye székhelyén gyönyörűen berendezett 600 személyes mozi, családi okok miatt **eladó.** Cím 16792 szám alatti a brassói kiadókba

— **EGYSZERŰ KÖNYVVITELTAN** magánúton való elsajátítására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ára 51 lej, póstán pórtóval 56 lej. Legegyszerűbb a pénzt utalványon előre beküldeni, akár postabélyegeken. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

Marosvásárhely közelében kereskedelmi, virág és bogár kertészetben is jártas **SAKEMBERT** keresek. Irásbeli ajánlatok: HORNYAK, Targu Mures Piața Regele Ferdinand 21.

A magyar regényirodalom szenzációja

Szabó Dezső

Megered az eső

című regénye. — Az „ELSODORT FALU” folytatása. — Ára 163 Lei. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavezetőségének kiadása és cenzúrája, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokra negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsóféhérvármegyék részére **Dóva, Str.** Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. **Bukarest:** Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — **Dés:** Str. S. Barnabiu 10. (Osztián Kálmán). — **Kolozsvár:** Str. Dubarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). **Marosvásárhely:** Benjámín Árpád Str. Bererie 1. (Sörház-u.) — **Nagyszombat:** Strada Gurului 13. (Szigetváry László). — **Szatmár:** Csokonai-u 10. (Váradi József). — **Ujvárhely megye és Székelyudvarhely:** Orbán Balázs-u. 31. (Varró Elek). — **Szilágyság nyíró:** (Helperin Ernő) **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25. (Dienes József.)

Központi szervezők, pénzfelvételi jogosultsággal **Bartha Géza, Dán Mózes.**

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbizottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

A RÁKBETEGSÉGEK

ismertetése, felismerése, gyógyítása és elhárítása.

A nagyközönség számára

A rák ellen az egyetlen fegyver a korai felismerés. Ezt bizonyítja ebben a könyvben 19 egyetemi tanár és kórházi főorvos.

16 táblával és szövegekkel képekkel

A hatalmas, nagyalakú, 210 oldalas könyv ára 204.— Lei. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, (Kapu-utca 56—58., az udvarban).

Leszállított árban

100 újságcikk alapján ROMÁNUL

Magánúton gyorsan és tökéletesen legkönnyebben tanulhatja meg a román nyelvet Dr. CHERES-TEIU és DÉRY kolozsvári professzorok szerkesztésében megjelent 10 füzetes nyelvtanából

250 Lei helyett csak 150 Lei.

Postai megrendeléseket azonnal elintézik a

Brassói Lapok Könyvosztálya

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82 **Bucuresti—Bukarest I,** Bulevardul Șchitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 363—64

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Most alkalmi árak!
WESTEMAN-nál
BRASSO

GYÜMÖLCSVADCSEMETÉK: Doucin, Prunus avium sylvestris, St. Julien, bírs stb. Erdészeti fák, lomb- és tűlevelűek magcsemetái, továbbá ribizke, pöszmété, málna. Olcsó gyümölcsfaakció. Prima fák! — Kolauch Károly faiskolagazdasága, Szeged. 16750

Bukaresti gazdasági elfoglaltság miatt — garancia mellett — azonnalra bérbe adom

MELEGÁGYKERTÉSZETE-MET és baromfi-farmomat, felszereléssel, állattalállománnyal. Künnle, Sft. Gheorghe. 16735

DENATURALT SZESZT keresek raktáram részére vagon-tételben. Ajánlatot Rudolf Mosse hirdetőbe, Oradea, kérek küldeni. 16779

Lakás

Trafiknak alkalmas helyiség kerestetik. Butorozatlan szobát keres özevgy urinó. „Pontos fizető” jellegre a brassói kiadóba. 16775

Vegyes

Értesítés! Tisztelettel hívom fel a n. é. hölgyközönségem figyelmét, hogy a külföldi laplapjondságok tanulmányozása és beszerzése végett külföldre utaztam. B. Darvas Aranka. Brassó, Kórház-ucca 17. szám. 16774

Könyvek

NYIL-regények, minden szám egy teljes regényt tartalmaz. Ára számonként csak 5 lej, eddig 20 különféle szám jelent meg. Keresse fel könyvosztályunkat, ahol 5, 10, 14 és 20 lejért már igen jó könyveket vásárolhat. (Kapu-ucca 56—58. az udvarban.)

HÖLGYEK! Az egyetlen magyar nyelvű divatlap a „Párisi Divat”, a női divaton kívül gyermekdivatot, női kézimunka, irodalom és a háztartás minden ágáról is tájékoztat, ma már csak 25 lejbe kerül. Postai küldésnél még külön 2 lej portóra is küldendő. Ugyanilyen árban elfogadjunk előfizetéseket 3, 6 és 12 hóra is. A Brassói Lapok Könyvosztálya

Czernowitzer

Morgenblatt

független demokratikus napilap.

Megjelenik kétszer naponta.

Legelterjedtebb és legolvasottabb német lap Nagyromániában.

Közjegyzőileg hitelesített példányszám.

Kitűnő hírszolgálat. — Saját tudósítók.

Európa minden fővárosában mint hirdető szerv, kiválóan alkalmas.

Elterjedtség: Nagyrománia, a csatkozoz Lengyel rész, Csehszlovákia, az összes Balkán államok és a Kelet.

Saját gazdasági rész. — Autó-, Rádió-, Sport és szépirodalmi mellékletek.

Saját utazási és fürdő mutató.

Saját nyomda.

Lírotyp gépszedés. — Rotációs nyomás.

Szerkesztőség és kiadó:

Cernauți, Str. Poincaré Nr. 3.